

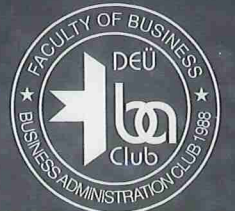
BEYOND

Yıl: 2 Sayı: 3 Ocak 2000

2

Ege Genç İşadamları Derneği ile
İşletme Kulübü Öğrencileri Tarafından Hazırlanmıştır.

Fark yaratır...

AL GROUP®

İLETİŞİM SANATI

Kendilerini yeterince ve doğru biçimde ifade edemeyen kurumlar, rakipleri arasında fark yaratamazlar.

Ürün ve kurum tanıtlarınızı en üst düzeyde gerçekleştirebilecek display sistemlerimiz ve kurum imajınızı bir üst noktaya taşıyacak yönlendirme sistemlerimiz ile fark yaratın...

Ar-ge ve Tasarım Bölümlerimiz, şirketiniz için en iyi yönlendirme ve display sistemlerini hayata geçirmek üzere, projeler üretmekten memnun olacağız.

• Hürriyet Bulvarı Niyazi Ersoy İş Merkezi
No. 8 Kat. 4/404 Çankaya İZMİR
Tel. 0 232 441 42 85 - 86
Faks. 0 232 441 42 87

• Seyrantepe Mahallesi Şimşek Sokak
Açıkalp İş Merkezi No. 33
Seyrantepe İSTANBUL
Tel. 0 212 325 88 13-14-15
Faks. 0 212 325 87 78

Alrepa ve Aldemo bir Algroup kuruluşudur.

İçindekiler

3 Başlarken...

4 İşletme Kulübü'nden haberler

22 Fatih Altaylı okulumuzdaydı

5 EGIAD'dan haberler

24 Yanlış yatırımların patlama dönemi

6 Bu deprem bize ders olur mu?

26 Hazar'ın enerji kaynakları ve Türkiye'nin bölgedeki rolü

8 Ders almasını bilmek...

31 Dijital kıyamet

9 Yeni bir yüzyılın eşiğinde mükemmele yolculuk

32 Mezunlarla röportaj

10 Türkiye'de yargının sorunları ve çözüm önerileri

34 Sanat: Metin Akpınar'la sanata ve siyasete dair

12 Ege'nin yıldızları: EGIAD

36 Müzik: Depeche Mode

16 Avrupa Birliği ve Türkiye

39 İnternet

20 Profile: Ahmet Arsan

40 Kitap

BEYOND

Yıl: 2 Sayı: 3 Ocak 2000

Sahibi: Bülent Akgerman

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Güler Özkan

Editör: Sinem Karıcı

Yayın Danışmanları: Prof. Dr. Ömür Özmen, Prof. Dr. Ceyhan Aldemir,

Prof. Dr. Orhan İçöz, Doç. Dr. Mustafa Tanyeri, Muharrem Özdemir,

Uğur Yüce, Bülent Şenocak, Yılmaz Men, Alpan Veryeri,

Cüneyt Karagülle, Uğur Barkan

Yayın Kurulu: Sinem Karıcı,

Ayşegül Polat, Özge Hacmecipoglu, İlknur Gün, Selin İşevcan,

Elif Yonca, Serap Bolayır, Ozan Alakavuklar, Ece İltir, Yeşim Onuk,

Ayşenur Altan, Betül Aybek, Serap Yazmacioğlu, Öznur Filik

Yazışma Adresleri:

D.E.Ü. İşletme Fakültesi İşletme Kulübü Dokuzçesmeler Buca- İZMİR

Tel/Fax: 0.232. 442 06 10

E-Posta: BAC@tusec.isl.dev.edu.tr

Ege Genç İşadamları Derneği Mustafa Kemal Sahil Bulvarı Levent

Marina Çakalburnu- İZMİR

Tel/Fax: 0.232. 278 30 30 - 278 42 43

Hazırlık ve Baskı: **Tükelmat A.Ş.** 1571 Sok. No: 16 Çınarlı/ İzmir

Tel: 0.232.461 96 42 Fax: 0.232.461 96 46

Baskı Tarihi: 14.01.2000

ACMA GD

Guerzè Mario

NERI
ITALY

MARCHESTINI
GROUP
MADE IN ITALY

VOLPAK S/A

WRIGHT
ACMA GD

Corniani
ACMA GD

Delver
plants for chocolate

- ▲ Sert şeker, dolgululu şeker, tablet, pastil, toffe, draje, karamel, çikolata, çikolata kaplı barlar, kraker, çips, ciklet için ambalaj makineleri.
- ▲ Extruderler, soğutma tünelleri, kalıplama tesisleri, kesici ve şekillendiriciler, kaplama makineleri.
- ▲ Bisküvi, makarna, puding, dondurulmuş gıda kuruyemiş, bakliyat, baharat ve kahve için ambalaj makineleri.
- ▲ Ayoççek, zeytinyağı, dolum, tartım, kapatma, etiketleme, kolileme makineleri.
- ▲ Likit deterjan, toz deterjan, sampuan; dolum, tartım, kapatma, etiketleme, kolileme makineleri.
- ▲ İlaç ambalaj makineleri, sterilizasyon tünelleri, entegre ambalajlama hatları.
- ▲ Etiketleme, gruplama, kolileme, paketleme makineleri.

SETKOM Ltd.
Export - Import - Representative

Şair Esref Bulvarı No. 22 Kat 3 / 303 Karahmetoğlu İşhanı 35210 İZMİR Tel.: 0(232) 441 38 37 Pbx Fax: 0(232) 441 46 61

TECNO JOLLY

Ocea
ACMA GD

Multipack
ITALY

MA GDD

PACK SERVICE
ITALY

FARMO RES
ITALY

ACMA GD
PACKAGE
Gum Division

Başlarken...

Merhaba...

Ege Genç İş Adamları Derneği olarak yine Türkiye'de bir ilke imza atmanın gururunu yaşıyoruz. Biz genç işadamları Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme Kulübü öğrencileri ile Beyond'da birleştik ve yepyeni bir bakış açısı içerisinde bu dergiyi oluşturduk. Bundan böyle İşletme Kulübü öğrencileri iş dünyasını sizler için izleyecek, okulda okunanlar ile iş yaşamında uygulanlar arasında köprü kuracaklar.

Beyond, üniversiteden ticari yaşama kadar gençliği yansıtıyor. Aktif, enerjik, yenilikçi, cıvılcı bir dergi olan Beyond'da ekonomik ve bilimsel haberlerin yanı sıra edebiyat, müzik ve sanat dünyasından da çizgiler yer almakta.

Beyond'u bizler oluşturduk, el birliğiyle, gönül birliğiyle birlikte yaşatacağız ve her sayısında çitasını biraz daha yükseğe taşıyacağız. Sevgi ve saygılarımla,

Bülent AKGERMAN
EGİAD Yönetim Kurulu Başkanı

Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi öğrencileri tarafından oluşturulan İşletme Kulübü'nün ilk iki sayısını başarı ile çıkarmış olduğu Beyond Dergisi, üçüncü sayısından başlayarak Ege Genç İşadamları Derneği (EGİAD) ve İşletme Kulübü işbirliği ile çıkarılacaktır. Bu konuda Fakültemiz öğrenci kulübüne sağlamış olduğu destekten dolayı Ege Genç İşadamları Derneği'ne Fakültemiz ve öğrencilerimiz adına teşekkür borçluyuz.

Beyond dergisinin iki kuruluş tarafından ortak çıkarılması kuşkusuz her iki taraf için de önemli yararlar sağlayacaktır. Öncelikle, fakültemiz öğrencilerinin iş dünyasına yaklaşması bakımından önemli bir köprü görevi üstlenecek olan bu dergi, iş dünyasına da, kendileri ile ileri dönemlerde muhtemelen birlikte çalışacak olan öğrencilerimizi, ve onların iş yaşamına ilişkin beklenti ve düşüncelerini, daha yakından gözlemlene olanağı sağlayacaktır.

Beyond dergisinde yer alacak olan yazılar içerik olarak genellikle genç insanların ekonomi ve iş dünyasına bakış açılarını, bu dünya ile ilgili en son gelişmeleri izleme ve değerlendirme potansiyelini yansıtmakla birlikte, ekonomi ve iş dünyasında ön plana çıkmış olan kişilerin görüşlerinden genç insanların yararlanmasını da amaçlamaktadır. Bu nedenle dergide yer alacak olan yazıların geniş bir yazar kitlesinden gelmesi hedeflenmiştir.

Dergide yer alan ekonomi dünyası ile ilgili bilimsel ve aktüel nitelikteki yazıların yanı sıra, özellikle öğrencilerin dünyasını yansıtacak nitelikte, yaşamın farklı alanlarından da yazıların yer alması sanırım derginin daha güler yüzlü bir çehre kazanmasını sağlayacaktır.

Beyond dergisinin hedeflerine ulaşması dileği ile derginin çıkmasında katkıları olan EGİAD'a ve İşletme Kulübü öğrencilerine başarılar dilerim.

Prof. Dr. Orhan İÇÖZ
Dekan Yardımcısı /
Dergi Basımı ile ilgili Yayın Alt Komisyonu Üyesi
D.E.Ü. İşletme Fakültesi

Haberler...Haberler...Haberler...

Okulumuzdaydılar...

1998-1999 akademik yılında da İşletme Kulübü faaliyetlerini başarı ile sürdürdü ve okulumuzda iş, medya ve sanat dünyasından bir çok konuk ağırladı. Gazeteci Fatih Altaylı, Hacı Ömer Sabancı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Sakıp Sabancı, Sanatçı Metin Akpınar, Philips Genel Müdürü Atok İlhan ve Academy International Yönetim Kurulu Başkanı Şerif İzgören okulumuzda ağırladığımız konuklarımızdan bazılarıydı. 1999-2000 Eğitim - Öğretim yılında da İşletme Kulübü faaliyetlerine hızla devam etmektedir. Yaşar Holding Gıda ve İçecek Grubu Başkanı Ahmet Arsan ve Jaycees İzmir Başkanı Serkan Özizmir geçtiğimiz ay içerisinde okulumuza gelerek bilgi ve deneyimlerini öğrencilerimiz ve kulübümüz üyeleri ile bir seminerde paylaşmışlardır.■

Tanıtım ve Mülakat Günleri 2000

17 Nisan - 26 Mayıs 2000 tarihleri arasında kulübümüz tarafından gerçekleştirilecek olan Tanıtım ve Mülakat Günleri (Presentation and Recruitment Days) organizasyonu, nitelikli insan kaynağına ulaşmayı hedefleyen şirketlerle, yakın zamanda iş dünyasının kapısını aralayacak olacak geleceğin mezunlarını buluşturmayı amaçlamaktadır. P&R Günleri organizasyonunda, şirketlerin istekleri doğrultusunda üç ayrı hizmet verilmektedir:

Tanıtım (Presentation): Firmaların mevcut iş olanakları hakkında bilgi verdikleri, yapılarını ve vizyonlarını tanıttıkları, ayrıca öğrencilerden gelen soruları yanıtladıkları oturumlardır.

Mülakat (Recruitment): Firmaların işe yerleştirmek amacıyla, eleman alma politikaları doğrultusunda öğrencilerle birebir görüşmeler yaptıkları oturumlardır.

Kokteyl: Tanıtım ve mülakat sonrasında organizasyonun verimliliğini arttırmak, yöneticilerin ve öğrencilerin kişisel bazda ilişki kurmalarını sağlamak amacıyla düzenlenen organizasyondur.

P&R Günleri organizasyonu, İşletme Kulübü'nün 11. senesinde de iş dünyasına birçok eleman ve yönetici kazandırmayı hedeflemektedir.■

İKTP 9. Kongresi

Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme Kulübü'nün de üyesi bulunduğu İşletme Kulüpleri ve Toplulukları Platformu 9. kongresi 4-7 Kasım 1999 tarihleri arasında Marmara Üniversitesi'nin ev sahipliğinde gerçekleşmiştir. Konusu "Türkiye'de Finans Sektörü" olan kongrede çeşitli seminerler düzenlenmiş ve platformla ilgili projeler hakkında workshop çalışmaları yürütülmüştür. İKTP ile ilgili bir tanıtım kitapçığının hazırlanmasına ve İşletme 2000 adı altında bir kongrenin hazırlıklarına başlanmasına karar verilmiştir. Kulübümüzü bu kongrede Sinem Karıcı, Melek Kaya ve Mehmet Tıkız temsil etmiştir. İKTP 10. kongresi 27-29 Şubat 2000 tarihleri arasında Hacettepe Üniversitesi'nin ev sahipliğinde Ankara'da gerçekleşecektir.■

Dergi Takımı Çalışanları

Cansu Anık, Zühal Ünalp, Sinem Karıcı, Dilek Koç, Alper Üstün, Evren Darık, Volkan Yılmaz, Yeşim Onuk, Önder Uyan, Esra Işın, Serkan Uzmen, Kaan Pamuk, Selin İşevcan, Elif Yonca, Merve Gökçe, Barış Yalçın, Betül Aybek, Ayşegül Polat, Ece İltir, Ozan Alakavuklar, Öznur Filik, Özge Hacineciçoğlu, Serap Yazmacıoğlu, Serap Bolayır, İlknur Gün, Ayşenur Altan, Ufuk Gören, Nihan Yüksel, Pelin Aslı Ergün, Deniz Keskin.■

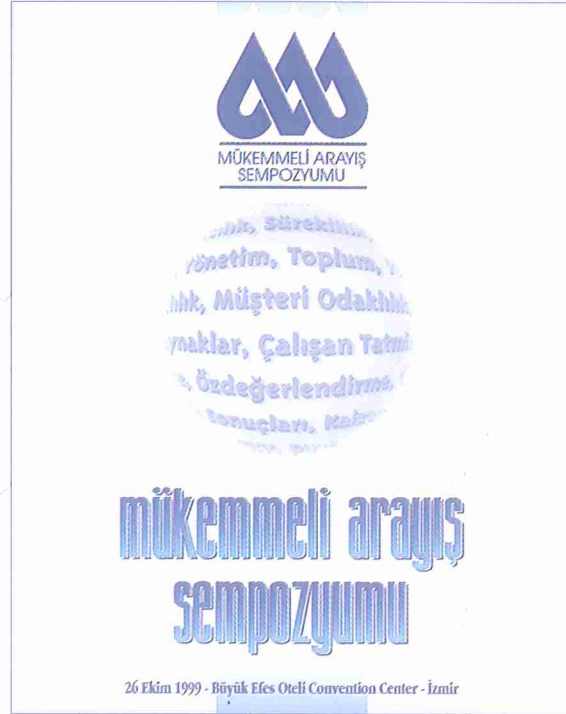
Haberler...Haberler...Haberler...

Ege Toplantısı

Ege Genç İşadamları Derneği'nin, hukuk sisteminizin gerektiği gibi işleyebilmesine ve bireylerin haklarını koruyabilmelerine biraz da olsa katkı sağlayabilmek amacıyla yayınlanan "Türkiye'de Yargının Sorunları ve Çözümler" adlı çalışması, 19 Kasım 1999 Cuma günü İzmir Büyük Efes Oteli Convention Center'da Adalet Bakanı Sayın Hikmet Sami Türk'ün konuk konuşmacı olarak katıldığı Ege Toplantısı'nda tanıtılmış ve tartışmaya açılmıştır. Egebank'ın katkıları ile gerçekleştirilen toplantıda EGIAD Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Akgerman'ın açılış konuşmasından sonra, Doç. Dr. Ziya Akıncı raporu tanıtılmış, daha sonra da Adalet Bakanı Hikmet Sami Türk, hukuk sistemi ve yapılması düşünülen yasal değişiklikler üzerine bilgiler vermiştir. ■

Mükemmeli Arayış Sempozyumu

Dokuz Eylül Üniversitesi, Ege Üniversitesi, EGIAD, ESIAD ve Kalder işbirliği ile 26 Ekim 1999 tarihinde Büyük Efes Oteli Convention Center'da kısa adı MAS olan Mükemmeli Arayış Sempozyumu düzenlendi. Bütün bir gün boyu çeşitli salonlarda süren sempozyumda, birbirinden değerli konuşmacılar değişik konularda sunuşlar yaparken, ekip çalışmaları gerçekleştirildi ve paralel oturumlarda tebliğler sunuldu.

Her yıl Ekim ayında gerçekleştirilecek olan sempozyumda, bilimsel ve uygulamaya yönelik bildirimlerin sunulduğu ve ekip çalışmalarının sistematik olarak değerlendirilip, onurlandırıldığı iki ana süreç bulunmaktadır.

Sempozyumla birlikte ayrıca 2000 yılında değerlendirilecek olan "Yılın Başarılı Ekip Ödülü" organizasyonu yapılmıştır. 25 Şubat 2000 tarihine kadar başvuruları yapılacak olan yarışmaya katılan kuruluşlar Ödül Yürütme Kurulu'nca belirlenecek kişiler tarafından denetlenen ve puanlandırma sistemi ile değerlendirilecektir.

"Yılın Başarılı Ekip Ödülü" tüm kurum ve kuruluşların ana veya destek süreçlerinde iyileştirmeye açık alan olarak belirlediği ve geliştirmeyi planladığı, alışılmış veya özel kalite teknikleri kullanılarak bölüm içi veya bölümler arası kişilerin katılımıyla oluşturulan ekip veya takımların gerçekleştirdiği, belirlenen hedeflere ulaşmış, paylaşılabılır uygulama sahiplerine, Mükemmeli Arayış Sempozyumu'nu düzenleyen kurumlar tarafından verilir. ■

Bu deprem bize ders olur mu?

tında binlerce insanın yaşadığını, daha doğrusu can çektiğini bilmek ve hiçbir şey yapamamak... Sanki hiç bitmeyecekmiş gibi süren o karmaşa... En kötüsü aylar geçtikçe bu acı manzaraya alışmak zorunda kalmak...

Bu acı hala dinmedi ve dinmeyecek de... En önemlisi, böyle bir yıkımı bir daha yaşamamak için, yapılması zorunlu olan görevler var. Anlaşıldığı üzere, depremin yarattığı yıkımdan önce çökmüş olan inşaat sektörü ve ilgili denetim kurumlarındaki aksaklıklar, depremle beraber daha görünür hale geldi. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Fuat Miras da 8 Ekim'de Kocaeli'de düzenlenen Sanayi Konseyi toplantısında bu gerçeği bir kez daha kamuoyunun gözleri önüne serdi: "Deprem sonrasında açıkça görülmüştür ki insanımız artık siyasetçiye de merkezileşmiş kamu kurumlarına da güvenmemektedir." İsmi, ailesi, hiçbir şeyi bilinmeyen insanları toplu mezarlara gömmek, ve arkalarından, "Keşke ölmeselerdi; ama yaraları sarılacak..." demek öylesine acı verici bir tablo oluşturuyor ki... Her şeye rağmen bizler, toplum olma bilincini kavrayabildiğimizi gösterdik bu depremde. Birbirimize yardım elini uzattık, ve maddi manevi her şekilde yardımda bulunmak için açtık yüreklerimizi... Yardım olarak gelen giysileri, yiyecekleri alıp parayla satanlar; cesetlerin kolunu kesip bileziğini alanlar; enkaz altından kurtardıkları insanların kolyesini çalanlar da

"Daha 2 gün önce tatilden dönmüştük. O gece su içmek için yatağımдан kalkmıştım ve sarsıntı birden başlayıp, öylesine şiddetlendi ki ayakta duramadım. Yatağıma oturup dua etmekten başka aklıma hiçbir şey gelmemişti. O güne kadar günlük yaşamda saniyelerin önemini hiçbiri-miz kavrayamamıştık, ama o 45 saniye hepimizden bir şeyler aldı götürdü. Kimimizin ailesini, kimimizin birikimlerini, kimimizin hayallerini, sevgilerini, umutlarını. Dışarı çıktığımızda herkes üç sokak ötede iki binanın yıkılmış olduğunu ve otuz kişinin öldüğünü söylüyordu. Bir hafta boyunca parklarda yattık... Hava her geçen gün biraz daha soğuyor, şartlar ağırlaşıyordu. Yıkıntılar arasında üşüydük..."

17 Ağustos ve binlerce insanı uykuda yakalayan deprem... Henüz sabah 06.00'da havaalanında bekleyen yabancı kurtarma ekipleri ve daha uykusunda olan kimi yetkililer... Gazeteci-yazar Mithat Bereket'in deyimıyla sadece bildiğimiz dört ayaklı masa niteliğini taşıyan kriz masaları... Yıkıntılar altındaki tıktırklar, fısıltılar, son seslenişler; yakınlarının ölmüş olmasının acısını unutarak, sadece onların cenazelerini kaldırmak, dikili mezar taşlarını görebilmek amacıyla ana-babalarının cesetlerini deli gibi arayan gençler; insanların uzaklaşmalar dahi burunlarından bir türlü gitmeyen ölüm kokusu... Göçük al-

çıktı aramızdan ve depremle burkulan yürekleri bir kez daha yaraladılar...

İzmir'den Van'a kadar her gönüllü yardım için deprem bölgesine koştu. Bitmedi, dış ülkelerdeki vatandaşlarımız ve yabancı milletlerden insanlar da yardımda bulundu; bütün dünya ırk, dil, din ayrımı gözetmeden, insanlık için seferber oldu. Çadır- lar, tıbbi yardım malzemeleri ve yardımcı kuvvetler gönderildi. Adana depremiyle adını duyduğumuz AKUT ise ülkede en çok gurur duyduğumuz kuruluşlardandı. Deprem sonrasında çeşitli organizasyonlarla kısa sürede büyük paralar toplandı. Bunlardan birisi de İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen 21. Uluslararası Avrasya Maratonu ve Halk Koşusu idi. Yaşlısı genci her yaştan binlerce insan, maratonun saat 09.30'da start almasıyla Asya'dan Avrupa'ya koştu. Etiyopyalı Taye Moges'in üçüncü kez kazandığı yarıştan elde edilen gelir depremden zarar görenlere bağışlandı.

Bütün bunlar, depremin acısını biraz unutturdu, fakat geçmişte yapılmış, bağışlanamayacak bazı ihmaller ve hatalar da acımızı bir o kadar artırdı. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin (TMMOB), TÜBİTAK'ın ve diğer pek çok yayın organının sürekli uyarıcı nitelikte duyurular yapmasına rağmen, bunların dikkate alınmaması; her 11 ayda bir meydana gelen büyük depremlerde, her yıl 850 kişinin ölümüne, 2500 kişinin yaralanmasına ve 5000'e yakın yapının hasar görmesine sebep oluyor. Üstelik ülkemiz topraklarının yüzde 92'sinin aktif deprem kuşağında yer aldığı ve nüfusumuzun yüzde 95'inin bu bölgelerde yaşadığı bilinmesine rağmen... (Rakamlar TMMOB'nin araştırmalarından alınmıştır.)

Türkiye artık bu noktadan sonra, depremi önlenmesi imkansız bir doğal felaket olarak görmekten vazgeçecek ve bu tür

olaylar karşısında nasıl davranmak, organize ve birlik olmak gerektiği konusunda bilinçlenecektir; Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi Müdürü Prof. Dr. Ahmet Mete Işıkara'nın deyişiyle, "Depremle yaşamayı" öğrenecektir.

Deprem Bilançosu:

Marmara ve daha onun acısı dinmeden gelen Düzce depremleri sadece binaları yıkmadı; sosyal, kültürel ve ekonomik bir yıkım da yaşandı. Yıla iyi başlamasına rağmen Nisan ayından itibaren canlanma gösteren sanayi sektörü, depremle şiddetli bir şekilde sarsıldı ve özellikle sanayi devleri diye adlandırabileceğimiz bir çok tesisin bulunduğu İzmit, İstanbul gibi şehirlerde bu yıkım şok etkisi yarattı.

Sektörler Üretim Artışı

Sanayi	-13.2
İmalat	-14.4
Tekstil	-9.4
Gıda ve içecek	-13.9
Kimya	-17.9
Elektrik, gaz, su	-1.0

Yukarıdaki tabloda verilen Devlet İstatistik Enstitüsü Raporu sonuçlarına göre, sanayi sektöründe toplam üretimde kaydedilen yüzde 13.2 oranındaki azalma, son yıllarda bir ay içinde kaydedilen en büyük miktardaki üretim düşüşünü ifade ediyor.

DİE, raporunda inşaat faaliyetlerinin hızlanacağını belirtmekte. Çalışmalar okul, idare ve hastane binaları; ve elektrik-telefon hatlarında yoğunlaştırılıp sıkıntı bir ölçüde olsa hafifletilecek.

Marmara depreminde hasar gören toplam konut sayısı 111.851. Bunun yanında, hasar gören ve yıkılmak üzere olan birçok tarihi eser de başlatılan onarım çalışmaları

ile yeniden hayat buluyor. Her ne kadar onarımlar için 18 trilyona ihtiyaç olsa da, girişimler gün geçtikçe artmakta.

Bu fay hattı yüreklerde derin yaralar açmış olsa da, herkes yaraları sarmak için uğraşiyor. Vatandaşlarımız depremin nedenlerini, nasıl davranmaları gerektiğini basından ve televizyondan öğreniyor, fakat maalesef öğrenmemiz gerekenleri hep kötü bir tecrübenin ardından öğreniyoruz. Tüm ulus aynı hataların ve felaketlerin bir daha tekrarlanmamasını, maddi ve manevi yıkıntıların yaşanmamasını diliyoruz.

Ancak Erzincan, Adana ve Dinar depremlerinden yeterince ders almadığımızı bize gösteren Marmara ve Düzce depremlerinden sonra şu soruyu sormamak da mümkün değil: **Acaba bu deprem bize ders olur mu?...■**

Zühal ÜNALP
&
Cansu ANIK

Ders almasını bilmek...

Cemil Ersan ÇELİK

Türkiye Hazır Beton Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

Ağustos ayından bu yana yaşadığımız depremler, geride bıraktıklarıyla, yıkımla, ailesini, evini yitiren insanlarımızın ihtiyaç ve acılarıyla hala gündemimizin ilk sıralarında; evlerinden olan ve yetersiz barınma ortamlarında yaşamlarını sürdürmek zorunda kalan yurttaşlarımızın zorlu kış koşullarıyla mücadelesi hemen her gün gazete ve televizyonlara yansıyor, çadır ve prefabrik ev ihtiyacı, hala önemli bir sorun olmaya devam ediyor.

Depremün ilk gününden bu yana gerek basın-yayın organlarında, gerekse sivil toplum kuruluşlarının bildirimlerinde dile getirilen ortak bir temenni var: Bu kez unutulmasın!.. Kısa sayılabilecek aralıklarla şiddetli depremler ve yıkımlar yaşayan ülkemizde artık bir şeylerin değişmesi gerektiğine olan bu inanç giderek daha güçlü bir şekilde ifade ediliyor. Ancak, değişimden neyin anlaşıldığı da önemli; söz konusu olan tek tek bazı kurum ya da kişilerin değişmesi değil, tüm sistemin, daha doğrusu eskimiş bir zihniyetin topyekün değişmesi olsa gerek.

Durum ortada: Neredeyse tamamı deprem kuşağı üzerinde bulunan ülkemizin yapılaşma ve yapı denetimi sisteminin hiç vakit

geçirilmeden ve köklü bir şekilde değiştirilmesi elzemdir! Konuyla ilgili mesleki kuruluşların, oda, birlik ve derneklerin, uzun yıllardır her fırsatta dile getirdikleri bu husus artık yasama organı, yürütmeden sorumlu resmi kuruluşlar ve yerel yönetimler tarafından da ciddiye alınmak ve somut sonuçlara ulaştırılmak durumundadır. Proje, zemin etüdü ve betonarme (betondemir) uygulamaları başta olmak üzere, bir inşaatın tüm aşamaları, uygulayıcıları ve kullanılan malzemeler, ilgili resmi ve yerel kuruluşlarca tek tek denetlenmeli, ehil olmayan işçi ve mühendislerin, standart dışı malzemelerle geliş güzel yapılar üretmesinin önüne geçilmelidir!

Türkiye Hazır Beton Birliği, depreme dayanıklı yapı üretimi ve yapı denetimi konularını her etkinliğinde gündeme getiren bir sivil toplum kuruluşu olarak, Kalite Güvence Sistemi'yle sektörel ürün ve sistemin denetiminin somut bir örneğini vermektedir.

Diğer sektörel kuruluşların da benzer girişimleri bulunmaktadır. Bu itibarla, denetim ve ruhsat yetkisine sahip resmi kurumlar ve yerel yönetimlerin, bu yetkilerini bu tür mesleki kuruluşlarla teknik danışma ve işbirliği çerçevesinde kullanmaları, yurt çapında geçerli bir "yerinden etkin denetim" geçiş için zemin hazırlayabilir. Sorun, sadece yasa ve yönetmeliklerle çözüme kavuşturulamayacak kadar kapsamlı ve hemen her kesimin işbirliğini gerektiren bir ülke sorunudur. Bayındırlık ve İskan Bakanımız Korumay Aydın'ın Eylül ayı sonunda Türkiye Hazır Beton Birliği Temsil Heyeti'ni kabulünde, kendisine sunulan bir dosyayla da ifade edilen bu hususların, gündemdeki sıcaklıklarını yitirmeden ele alınmaları ve somut sonuçla-

ra ulaştırılmaları gerekmektedir.

Türkiye Hazır Beton Birliği ve Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği tarafından, 30 Kasım 1999'da İstanbul'da düzenlenen "Depreme Dayanıklı Yapı Üretiminde Betonun Önemi" konulu geniş katılımlı bir forumda, bu konu akademik, teknik, sektörel ve yasal yönleriyle ayrıntılı şekilde tartışılmıştır. Sorumluluk ve işbirliği kavramları burada da vurgulanmış, özellikle sektörel kuruluşların yurt çapında etkin denetim yetkisi, başka deyişle akreditasyon konusu, gündeme getirilerek, Bayındırlık ve İskan Bakanlığıyla ortak çalışmalar yapılmasının önemine değinilmiştir.

Tasarım - uygulama ve yapı kullanma ruhsatı verilmesi sürecindeki yapı denetiminde, çeşitli denetim birimlerinin olaya müdahil olmasıyla, sorumluluk kolaylıkla dağılabilmekte ve iyi niyetle hazırlanan yasa ve yönetmelikler ne denli uygun olursa olsun sonuç Körfez Depremi'nde olduğu gibi hüsrana olmaktadır. Kesin ve değişmez olan, yetki ve sorumluluğun tek bir elde toplanması, hiçbir yanlış anlamaya yol açmayan, net ve açık yapılaşma sağlanmasıdır. Bunun tek çaresi de sistemin yeni baştan düzenlenmesidir. Sorumsuz yetkililerin bu denli fazla olduğu bir sistem, halkımıza huzur ve güven, ekonomimize sağlık güvencesi veremez.

Türkiye Hazır Beton Birliği, her platformda dile getirildiği üzere, mesleki bir kuruluş olarak üzerine düşen her türlü sorumluluğu yerine getirmeye hazır ve karardır, yeter ki yaşananları ve sorumluluklarımızı unutmayalım, unutturmayalım...

Çinli düşünür Konfüçyus'un şu sözü konuyu özetliyor gibi: "Ders almasını bilmek meziyettir." ■

Yeni Bir Yüzyılın Eşiğinde Mükemmele Yolculuk

Doç. Dr. Mustafa TANYERİ
D.E.Ü. İşletme Fakültesi Dekan Yardımcısı

21. yüzyılı karşılamaya hazırlanan dünyanın mükemmele yolculuğu devam ediyor. Bu yolculukta bilimin, gerçeklerin, ütopyanın, sanal gerçeklerin ve yönetim denilen eğlenceli oyunun bir resmin parçaları gibi gerçeği (bütünü) oluşturduğu görülmektedir.

İş dünyasında yöneticiler, genç girişimciler, deneyimli iş sahipleri ve organizasyonların insan kaynakları dünyanın değişen gerçeklerini karşılamak, ona uyum gösterebilmek amacıyla çabalarını yoğunlaştırıyorlar. Nedir bu yeni gerçekler?

Rekabetin bir taraftan firmalar ve ülkeler arasında en inanılmaz boyutlarda sürdüğü bir ortamda, diğer taraftan da stratejik iş birlikleri ve ortak iş değerlerinin paylaşımı hızla yaygınlaşmaktadır.

Yapısal değişim veya reform kavramları toplum yaşamının her kesiminde giderek artan bir ölçüde tartışılmaya başlanmıştır. Değişimin büyümesi bir yandan işletmeleri ve yöneticileri sararken, diğer yandan da kamu yönetiminde bir şeylerin değişmesi gerektiği mesajı topluma ve siyaset adamlarına sürekli olarak iletilmektedir.

Kaynakların etkin kullanımı, enerjide yeni arayışlar, çevre koruma politikaları, yenilikçi ve yaratıcı yönetim felsefeleri, teknoloji ve rekabette yeni stratejiler, insan kaynaklarının sürekli geliştirilmesi, yüksek katma de-

ğerli ürünlere yönelim, optoteknoloji, biyoteknoloji, mikrofabrikasyon ve networking yeni ve/veya yeniden işletme yönetiminin araçları olarak, yeni yüzyıla geçiş sürecinin gündem maddelerini oluşturmaktadır.

İş dünyası teknoloji ve yönetim boyutlarında öylesine hızlı gelişmelere sahne olmaktadır ki önümüzdeki yüzyılda her on yılda, bir yüzyıla eşdeğer mesafe alınacağını söylemek iyimserlik veya kehanet sayılmamalıdır. Bunu son on yılda yaşadığımız deneyimler bize kanıtlamaktadır.

Yeni yüzyılın en önemli olgularından biri de iş dünyasının yeni nesil iş adamları ve girişimcilerle buluşmasıdır. Genç girişimciler ve iş insanları dünyanın her yerinde yeni bir değerler sistemi oluşturmak amacıyla örgütlenmekte ve olabildiğince çok değişik alanda inisiyatif almaya çalışmaktadırlar.

Yeni değerler sisteminin önemli bileşenleri nelerdir? Herşeyden önce toplumsal sorumluluk bilinci ve çevresel duyarlılık ön plandadır. Genç işadamları, dünyanın her yerindeki şirketlerde gecikmiş kurumsallaşma hareketlerini başlatan bir değişim dinamiğinin öncüleri olarak çalışmaktadırlar.

Yeni teknolojilere ve üretim süreçlerine geçiş aşamasında liderlik ve motivasyon gibi bir misyon üstlenen genç işadamları bu oldukları ülkenin ekonomik yapısını ve üretim kültürünü değiştirecek adımları atarak ülkenin

uluslararası rekabet gücünün ve yeteneklerinin artmasına katkıda bulunmaktadır.

Gönüllü organizasyonlar yoluyla bilgi ve değerlerin paylaşımını toplumun tüm kesimlerine yaymak genç işadamları için bir diğer misyon boyutunu oluşturmaktadır.

Charles Perrow, "Aydınlığın güçleriyle karanlığın güçleri, örgütsel çözümleme alanında kütüplaşmışlardır ve mücadele bir sonuca ulaşmadan sürüp gitmektedir." diyor. Karanlığın güçleri, merkezi otoriteyi, kesin yetki sınırlarını, katı kuralları ve emirleri temsil ederken, aydınlığın güçleri, yetki göçerimi, çalışanlara özerklik, güven ve açıklık, insana değer verme ve bireyler arası dinamiği harekete geçirmeyi temsil etmektedir.

Genç işadamları bu noktada aydınlığın güçleri tarafında olmak zorundadır. Gelecek yüzyılı insanlık adına kazanmak, insanlığın mutluluğu için birşeyler yapmak ve bu birşeyleri iyi yapmak istiyorsak, siyasette, ekonomide, iş ilişkilerinde ve sosyal sistemde kaliteye önem vermek zorundayız.

Genç işadamları, çalıştıkları sektörlerin ve rol aldıkları toplumsal oyunun liderleri olarak belirli sorumluluklar üstlenmelidir. Liderlik yetenekleri, takım çalışması, uzlaşma, ortak değerler yaratma süreci, iletişim, inançlar her alanda yenilikleri, yaratıcılığı ve değişimi başlatan faktörlerdir. ■

Türkiye'de Yargının Sorunları ve Çözüm Önerileri

Hukuk sistemimizin gereği gibi işleyememesi, bireylerin haklarını koruyamamaları sonucunu doğururken, yönetimlerin yozlaşmasına hatta yıkılmasına varan etkiler yaratacaktır. Bu sebeple, hukuk sistemi ile ilgili sorunlar sadece hukukçuların sorunu olmayıp, toplumun her bireyini ve her kurumunu ilgilendiren sorunlardır.

Yargının içinde bulunduğu sorunların kaynakları başlıca üç noktada toplanmaktadır: Hukuk eğitimi ile ilgili sorunlar, fiziksel olanaksızlıklar ve hukuk kuralları ile ilgili sorunlar.

Hukuk eğitimi ile ilgili sorunlar, hukuk sisteminin işleyişinin temelini oluşturmaktadır. Hukuk kurallarını uygulayacak olan hukukçular olduğu için iyi bir hukuk sisteminin, iyi yetişmiş hukukçular tarafından gerçekleştirilebileceği bir gerçektir. Bu sebeple, mevcut hukuk fakültelerinin olanaklarının iyileştirilmesi ve gerekli alt yapı hazırlanmaksızın yeni hukuk fakülteleri açılmasının önlenmesi, hukuk sisteminin sağlığı için asgari koşuldur.

Hukuk sistemi ile ilgili problemlerin ikinci kaynağı fiziksel olanaksızlıklardır. Ne yazık ki bugün adliyelerimiz hiç bir kamu ve özel kurumun karşılaşmadığı mekan ve araç gereç sorunları ile karşı karşıyadır. Ayrıca, yargı mensuplarının özlük

hakları ile ilgili sorunlar, hukuk sisteminin işleyişini doğrudan etkilemektedir. Sayısı diğer kamu görevlilerine göre son derece sınırlı olan yargı mensuplarının maddi durumunun iyileştirilmesi, yargı mensuplarının bağımsızlığının tam güvence altına alınması bu konuda acilen yapılması gereken değişikliklerdir.

Yargı sorunlarının üçüncü kaynağı yürürlükte olan hukuk kurallarından kaynaklanmaktadır. Bu konu, çok geniş bir araştırma gerektirmekle birlikte, aşağıdaki konular ve bunlara ilişkin pratik çözümlerin ele alınması yararlı olacaktır.

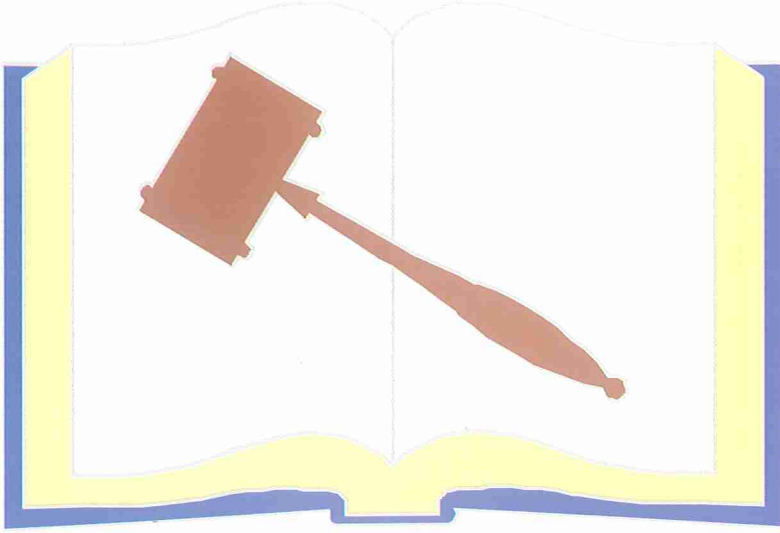
Hukuk yargılama usulü ile ilgili yapılabilecekler arasında duruşmaya kadar dosyanın tamamlanması, delillerin ivedilikle sunulması, dosyanın tamamlanması konusunda mahkemenin yetkilerini daha etkili kullanması, avukatlara delil toplama konusunda daha etkin yetkiler verilmesi, davayı uzatmak için kötü niyetle başvuru yollara karşı etkin mücadele edilmesi, tarafları uzlaştırmak için devlet mekanizmasını yargılamanın bir parçası olarak daha etkin kullanılması, faiz oranının yeniden ele alın

ması, davayı kaybeden tarafın ödeyeceği avukatlık ücretinin gerçekçi olması, uygulamada zaten tamamen bilirkişi tarafından yapılan bazı işlemlerin dava konusu olmaktan çıkarılması, yardımcı adli personel alımında eğitime öncelik verilmesi, icra dairelerinde gecikmeleri önleyecek önlemler alınması, ihtisas mahkemelerinin yaygınlaştırılması, bilirkişilik kanununun gözden geçirilmesi, yargı mensupları için meslek içi eğitim olanakları sağlanması, istinaf mahkemelerinin kurulması, avukatlık mesleğinde şirketleşmeye imkan verilmesi, yasaların dilinin günümüz Türkçe'sine uygun hale getirilmesi sayılabilir.

Ceza yargılaması usulü ile il-

TÜRKİYE'DE YARGININ SORUNLARI ve ÇÖZÜMLER

gili pratik öneriler ise şu şekilde özetlenebilir: Ceza kanunları, suç olmaktan çıkarma akımı ve yargı dışı çözüm yolları, mağdurun ceza hukukundaki konumu gözden geçirilmelidir. Hazırlık soruşturmasının daha iyi yapılabilmesi için ayrı bir suç kolluğu oluşturulmalı, savcılık, savcı ve kolluk ilişkisi yeniden yapılandırılmalıdır. Koruma tedbirleri gözden geçirilmelidir. Mecburi müdafilik sistemi kabul edilmelidir. Hazırlık soruşturmalarından son soruşturmaya geçişte ara mahkeme kurumu getirilmelidir.

İdari yargı usulü ile ilgili olarak; idari yargı hakimlerinin sadece hukuk fakültesi mezunlarından alınması yoluna gidilmesi, kamu yönetimi

ve ondan ayırık düşünülme-cek kamu personeli reformuna duyulan ihtiyacın giderilmesi konuları öncelikle dikkate alınmalıdır.

Ayrıca benzer konudaki hukuka aykırı bireysel işlemler hakkında verilen idari yargı kararları dikkate alınmalı ve idarece aynı uygulamada ısrar edilmek suretiyle idarenin gereksiz yere yargılamaya giderleri ödemesinin ve mahkemelerinin iş yükünün artırılmasının önene geçilmelidir. Yine mahkeme kararının idarece geç uygulanması veya hiç uygulan-

maması halinde buna sebep olan personelin kişisel sorumluluğu ve yaptırımları ağırlaştırılmalıdır.

Yönetmelik yönetim yasası çıkarılmalı ve idari işlemin gerekçesinin bizzat işlemde belirtilmesi sağlanmalıdır. Yürütmeyi durdurma kararının alınması koşulları yeniden düzenlenmeli ve kolaylaştırılmalıdır. İdari mahkeme sayısı arttırılmalı, hakimlerin çalışma ortamı iyileştirilmeli, bilgisayar hizmetleri adliyeğe yansıtılmalıdır. Adaletin gecikmesine neden olan adli tatil kısaltılmalıdır.

Bu arada hukuk sistemini rahatlatacak ve hızlandıracak hukuki uyumsuzlukların alternatif çözüm yolları üzerinde durulması gerekir. Bu sebeple, uyumsuzlukların tahkim yolu ile çözülmesi ve kurumsal tahkimin gelişmesi teşvik edilmelidir.

Tahkim kurumunun gelişmesi için Yargıtay'ın, hakem kararlarını esastan incelemesi sona ermelidir. Uyuşmazlıkların çözümünde dünyada yaygın olarak kullanılan diğer yöntemler ülkemizde de geliştirilmeli ve uygulanmalıdır.■

(EGİAD'ın kamuoyuna hizmet amacı ile gerçekleştirdiği eğitim ve yayın faaliyetleri kapsamında yayınlanan bu rapor, Doç. Dr. Ziya Akıncı, Yrd. Doç. Dr. Oğuz Atalay, Yrd. Doç. Dr. Muhammed Özakes, Yrd. Doç. Dr. Özer Özbek, Dr. Oğuz Sancaktar, Araş. Gör. Vural Seven, Araş. Gör. Cemile Demir ve Araş. Gör. Bilgehan Yeşilova tarafından hazırlanmıştır.)

Ege'nin Yıldızları: Ege Genç İşadamları Derneği

1990'lı yıllara gelindiğinde Türkiye'de henüz gerçek anlamda bir genç işadamları teşkilatlanması bulunmamaktaydı. Bu eksikliği gidermek için ilk adımı Türkiye Genç İşadamları Derneği (TÜGIAD) ve Ankara'da Anadolu Genç İşadamları Derneği attı. İzmir'de bir dost meclisinde Anadolu Genç İşadamları Derneği'nden bu derneğin İzmir şubesini açmak üzere gelen tekliften söz açılınca, EGIAD eski başkanlarından Bülent Şenocak şöyle der: "Ege Genç İşadamları Derneği'ni kurmak varken, neden Anadolu Genç İşadamları Derneği'nin İzmir Şubesi kurulsun?"

Bu noktadan yola çıkan 40

civarında genç iş adamı derhal tüzük çalışmalarını başlatır. Nitekim, birçok iş adamının TÜSIAD vasıtası ile kendisini sivil toplum örgütlerinde temsil ettiği günün koşullarında İzmir'in ayrı bir kimliğinin olmasının getirdiği avantajla Egeli genç işadamlarının kendi ekonomik bağlantılarını kullanarak, bir örgütlenmeye gitmek istemeleri yerinde bir adım olur ve daha sonra birçok genç işadamları derneği bunu örnek alarak yola çıkar. Misal olarak vermek gerekirse, 1993'de Ege Sanayici ve İşadamları Derneği (ESIAD), EGIAD Yüksek Danışma Konseyi üyeleri olan Şinasi Ertan ve Selçuk Yaşar tarafından kendi deyimleri ile gençlerin onlara örnek olması ile kurulur.

Bu sıralarda, Cem Boyner'in başkanlığını yaptığı TÜSIAD'ın İzmir şubesinin kurulması gündemde iken, 47 Egeli genç işadamı bir atak yaparak EGIAD'ı kurarlar. Ana yola çıkış sebepleri Ege Bölgesi'nde, Ege'nin ve İzmir'in menfaatleri doğrultusunda lobicilik yapmak ve üyeler arasında işbirliğini arttırmak, hedefleri ise Atatürkçü çizgide, ekonomide ağırlığa sahip, sosyal her türlü olgu ve olaya duyarlı bir sivil toplum örgütü olmaktır. Bu hedeflerini gerçekleştirmede şans bir anlamda EGIAD'dan yana olur çünkü kurulduğu yıllar yasakların kalktığı ve ortamın yumuşadığı bir zamana denk gelmektedir. İlk toplantılarını Bülent Ecevit ile yaparlar. Daha sonra, Ekrem Pakdemirli, Mesut Yılmaz ve dönemin TBMM Başkanı Kaya Erdem'in onur konuğu olarak katıldığı bir balo düzenlenir ve EGIAD ilk kez basında bu denli geniş bir şekilde yer alarak, çıkış yapar. Ayrıca EGIAD, Ege Ekonomisini Geliştirme Vakfı'nın (EGEV) kuruluşunda etkin rol oynar. Bunda dönemin İzmir Valisi Kutlu Aktaş, Uğur Yüce ve dönemin EGIAD Başkanı Bülent Şenocak'ın önemli katkıları olur. Bunlara ilaveten, 1992 yılında yapılan İzmir İktisat Kongresi'nde "2000'li Yıllarda Girişimcilik Modeli" bildirisini sunar.

EGIAD'ın misyonu ve vizyonu ise birkaç yıl önce Tınaz Ti-

EGİAD'ın Misyonu

1. Toplumun her yaşam kesiminde girişimciliği özendirmek
2. Evrensel kabul görmüş etik değerleri toplum yaşamına egemen kılmak
3. Yerel ve merkezi yönetimde etkin rol oynamak
4. Toplumun yaratıcılığının geliştirilmesi için ezbere dayalı olmayan bir eğitim sisteminin kurulmasını sağlamak
5. Bölgemizin ekonomik, toplumsal gelişmesine ve yaşam kalitesine katkıda bulunmak
6. Toplam kalite anlayışının EGİAD'ın tüm karar ve eylemlerine egemen olmasını sağlamak
7. Çoğulcu, demokratik toplum yapısının kurulması ve korunmasına özen göstermek
8. Ulusal değerleri korumak
9. Değişen dünya ekonomik koşullarına bölgemizin uyum sağlaması için gerekli çalışmaları yapmak

EGİAD'ın Vizyonu

EKONOMİK

1. Serbest piyasa ekonomisi (küçülmüş devlet)
2. Uluslararası pazarlarda güçlü Türkiye
3. Teknoloji satan Türkiye

TOPLUMSAL

1. Toplumsal hoşgörü içinde uzlaşma
2. Adalet, eğitim, sosyal güvenlik ve sağlık reformlarını yapmış Türkiye
3. Gençliğin yönetimde söz sahibi olduğu Türkiye

POLİTİK

1. Dış politikada güçlü Türkiye
2. Doğru,şeffaf ve akılcı yönetilen Türkiye
3. Sağlıklı bir demokrasi ve siyasi istikrar

tiz'in başkanlığında yapılan bir arama konferansında kesin şeklini alır:

Bu misyonlarını hayata geçirebilmek için EGİAD çeşitli faaliyetler yürütür. Tüm sosyal ve

ekonomik aktivitelerini başta üyelerine,sonra üyelerinin çalıştığı veya sahibi bulunduğu kurumlara duyurur. Çeşitli seminerler ve konferanslar düzenler. 26 Ekim 1999 tarihinde Kalder

ve ESİAD işbirliği ile düzenlediği seminer buna örnektir. D.E.Ü. tarafından yürütülen "Toplam Kalite Çalışması" gibi ekonomik ve Türkiye'nin güncel konularını işleyen raporlar hazırlar ve ge-

GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ

TOPLANTISI

rektğinde de çeşitli kuruluşlara hazırlatır. Dolayısıyla gerek Ege'ye, gerekse tüm Türkiye'ye yaptığı çalışmalar ile ilgili bilgiler sunar ve kamuoyunu bu konularda aydınlatır.

Tüm faaliyetleri ile EĞİAD 3. milenyumda aktif bir şekilde ve derneği hedefleri doğrultusunda doğru adrese sevk edebilecek politikalarla girmektedir. Bunlara ek olarak derneğin daha aktif olabilmesi için komisyonlar kurulmuştur:

- 1) Ticari ve Ekonomik İlişkiler Komisyonu
- 2) Parlamentoyla İlişkiler Komisyonu
- 3) ARGE ve Bilimsel Etkinlikler Komisyonu
- 4) Kültür ve Sanat Etkinlikleri Komisyonu

Bu komisyonlar vasıtası ile görev dağılımının daha tabana yayılması ve yönetimle birlikte geniş bir kitlenin faal olarak çalışması hedeflerine ulaşılmıştır. Dernek başkanlığı ise adeta bir bayrak yarışı gibi devam etmekte, her yeni başkan çitayı daha da yükseğe çekmektedir.

Bugün EĞİAD, şu an baş-

kan olan Bülent Akgerman'ın deyimi ile kurulduğunda düşünülenden farklı bir konuma gelmiş, hatta kuruluş amacını fazlasıyla aşmıştır. Nitekim gençlerin oluşturduğu, dinamik, hareketli ve sürekli kendini aşma çabası içinde olan bir toplulukta bu doğal karşılanması gereken bir başarıdır. Şu an önceleri birbirlerinden habersiz olan EĞİAD çatısı altında toplanmış birçok genç işadama ortaklıklar kurup, birlikte faaliyetlerini sürdürmektedir. Sonraları, bu ortaklıkların ulusal bazda tüm genç işadamları arasında yayılmasının yapılan çalışmaların etkinliğini ve verimliliğini arttıracakları görülmüştür. 34 Genç İşadamları Derneği'nin sadece kendi bölgelerine değil, tüm Türkiye'ye genç, değişimci ve yenilikçi görüşü egemen kılması düşüncesiyle gayri-resmi olarak Yüksek Kurul tarzında görüşmeler yapmasından sonra, Şubat 1999'da EĞİAD, Genç Yönetici ve İşadamları Derneği (GYİAD) ve Gaziantep İşadamları Derneği'nin (GAGİAD) kurucuları arasında bulunduğu Türkiye Genç İşadamları Dernekleri Yüksek

Kurulu (TÜGİK) Vakfı kurulmuştur. EĞİAD 4. Dönem Başkanı Cüneyt Karagülle bu hususta şöyle demektedir: "TÜGİK Vakfı, ileride belki de Türkiye'nin en büyük, en fazla istihdam ve katma değer yaratan kuruluşu olacaktır."

EĞİAD bundan sonra öncelikle bilişim teknolojisini daha etkin kullanmayı, Jaycees gibi dünyadaki bu tür diğer kuruluşlarla entegre olmayı ve bunlarla karşılıklı etkileşimini artırmayı hedeflemektedir. 5. Dönem Başkanı Uğur Barkan'ın belirttiği gibi Türkiye'nin bu gibi organizasyonlara her zaman ihtiyacı vardı ve hala da var. Her zaman bu sorumluluğunun bilincinde olacak olan EĞİAD hedeflerini hep büyütecek, daha önemli başarılarla imza atmak için çalışmalarını durmaksızın sürdürecektir. ■

Sinem KARCI
&
Dilek KOÇ

EGİAD BAŞKANLARI

BÜLENT ŞENOCAK
EGİAD 1. Dönem Başkanı

1954 İzmir doğumlu. Sırası ile Hakimiyet-i Milliye İlkokulu, Saint Joseph Ortaokulu, Fatih Koleji ve İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Finans Bölümü'nü bitirdi. Aile şirketi olan Klimasan A.Ş.'de muhasebe yardımcısı olarak iş hayatına adım attı. Muhasebe müdürlüğü ve mali işler genel müdür yardımcılığı görevlerinde bulunduğu aile şirketine 1994 sonuna kadar çalıştı. 1995 başından beri kendi kurduğu şirketleri Pamteks ve Pamtur ile ilgilenmektedir.

YILMAZ MEN
EGİAD 2. Dönem Başkanı

7 Kasım 1951 İzmir doğumlu. Okuduğu okullar sırasıyla şöyledir: Tınaztepe İlkokulu, Hacı Şakir Eczacıbaşı Ortaokulu, İzmir Atatürk Lisesi, ODTÜ Metalurji Mühendisliği Bölümü (B.Sc.), University of Wales (Ms.Sc.). Evli ve iki çocuk sahibi. Orcaner Motor Silindir Fabrikası A.Ş. ve SRF Selgeçen Radyatör Fabrikası San. ve Tic. A.Ş.'de halen yönetim kurulu üyesi ve genel müdür olarak görev yapmakta ve aile şirketler grubunda biri Alman ortaklı olmak üzere 6 şirket aktif olarak faaliyet göstermektedir. EGİAD kurucu ve 2. dönem

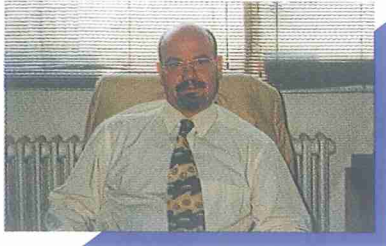
başkanlığı yapan Yılmaz Men, ESIAD'ın 3. dönem yönetim kurulu üyesi, 1988 - 1992 EBSO Meclis Üyesi, ayrıca ODTÜ EMD, Atlı Spor ve Küçük Kulüp'ün de üyesi bulunmaktadır.

ALPAN VERYERİ
EGİAD 3. Dönem Başkanı

1959 yılında İzmir'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini İzmir'de tamamladı. D.E.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü'nden 1983'te mezun oldu. Veryeri Şirketler Grubu kurucularından ve yöneticilerinden olan Alpan Veryeri, halen Konak Belediye Başkan Yardımcılığı görevini sürdürmektedir. Kendisi TÜGİK Yürütme Kurulu Başkanlığı da yapmış olup, çeşitli gönüllü vakıf ve kuruluşlarda görev almıştır. Evli ve iki çocuk babasıdır.

CÜNEYT KARAGÜLLE
EGİAD 4. Dönem Başkanı

1958'de Ankara'da doğdu. İlkokulu Ankara'da, orta, lise ve üniversiteyi İstanbul'da okudu. Elektrik Mühendisliği bölümünü bitirdi.

Halen dış ticaretle ilgili 3 firması bulunmakta olup, yurt dışı ilişkilerini de sürdürmektedir. Söz konusu şirketlerinin iştiğal konusunu sağlık ürünleri ve elektronik akıllı kart sistemleri oluşturma

makta ve bunlar İstanbul ve İzmir'de faaliyetlerini sürdürmektedir.

UĞUR BARKAN
EGİAD 5. Dönem Başkanı

1956'da Karşıyaka'da doğdu. İlkokulu Karşıyaka'da, orta ve liseyi İzmir Türk Koleji'nde bitirdi. Üniversite eğitimini İngiltere'de iş idaresi ve bilgisayar üzerine tamamladıktan sonra 1980'de Türkiye'ye döndü. Aile şirketi olan plastik fabrikasında yöneticilik yapmış olup, son üç senedir de gene aile şirketi içindeki ithalat firmasında yöneticilik görevini sürdürmektedir. Halen EGİAD Yönetim Kurulu üyesidir.

BÜLENT AKGERMAN
EGİAD 5. Dönem Başkanı

7 Mayıs 1969'da İzmir'de doğdu. Gazi İlkokulu, Robert Koleji ve Bilkent Üniversitesi'ni bitirdi. 1989'da iş hayatına Çittur seyahat firmasında enformasyon memuru olarak başladı ve genel müdürlüğe kadar yükseldi. Halen Çimstone Doğal Kompoze Taş A.Ş.'nin genel müdürlüğü ve Çimtaş Atletizm Kulübü'nün genel sekreterliği ve Yönetim Kurulu üyeliği görevlerini sürdürmektedir. Çok iyi derecede İngilizce ve çok az Almanca bilmektedir. ■

Avrupa Birliği & Türkiye

Dünya ekonomisinde 1980'li yıllardan itibaren "küreselleşme" kavramı sıkça işlenmeye başlanmış fakat üzerinde tam olarak anlaşmaya varılamamıştır. DPT'nin bir çalışmasında küreselleşmenin, ülkeler arasındaki ekonomik, politik, sosyal ilişkilerin yaygınlaşması ve gelişmesi, ideolojik ayrımlara dayalı kutuplaşmanın çözülmesi, farklı toplumsal kültürlerin inanç ve beklentilerinin daha iyi tanınması, ülkeler arasındaki ilişkilerin yoğunlaşması gibi farklı görünen ancak birbiriyle bağlantılı olgular içerdiği, bir anlamda maddi ve manevi değerlerin ve bu değerler çerçevesinde oluşmuş birikimlerin milli sınırları aşarak dünya çapında yayılması anlamına geldiği ifade edilmiştir.

Tanımda yer alan değerlerin ekonomik, politik, sosyal, kültürel nitelikte olması mümkündür. Ülkelerdeki çeşitli piyasaların işleyiş şekilleri ve bu piyasaların birbiriyle olabilecek bağlantıları hakkındaki ortak düşünceler, benimsenecek politik sistem, demokrasi, insan hakları, din ve la-

iklik, çevre bilinci gibi düşüncelerin evrenselleşmesi fikri bu kapsama girmektedir. Dolayısıyla küreselleşme, politika, ekonomi, kültür, hukuk, insan hakları, sağlık, eğitim vb. alanlarda meydana gelmektedir. Küreselleşme, milli ekonomilerin dünya ile bütünleşmesini; teknoloji, üretim, tüketim ve finansman piyasalarını kapsamaktadır. Çok taraflı üretim, ticari ve mali ilişkilerin gelişmesi, küreselleşmeye hız kazandırdığı gibi, benzer özelliklere sahip aynı coğrafi bölge içerisinde olan ülkeleri, güçlerini birleştirici yoğun bölgesel ilişkiler içerisine girmeye de itmektedir. Aslında bölgesel bütünleşme hareketleri, gelecekte meydana gelecek bir küreselleşmeye, geniş çaplı bir serbest ticari ve mali bütünleşme ortamına, geçişin bir aşamasını oluşturmaktadır.

Uluslararası ekonomi teorisinde (ekonomik birleşmeler teorisi) bazı iktisatçılar, serbest ticaret rejiminin ülkelerin refah seviyesini en çok artıran rejim olduğunu savunurlar. Bu şekilde düşünen iktisatçılar olsa da, küreselleşme ve bölgeselleşmeyi

ikilem olarak gören iktisatçıların görüşlerine de değinmek zorundayız.

Bölgeselleşmenin genelleşmesi durumunda, hizmet ticaretinin, finansal piyasaların ve üretim alanlarının nasıl etkileneceğini kesin olarak ortaya koymak çok güçtür. Uluslararası ilişkiler hangi politik ve ekonomik baskılar altında kalacak, gelişmiş ülkelerin gündemindeki hangi konular bu etkilemeyi belirleyecektir? Buna göre ya küreselleşmeye karşı bölgeselleşme tezi, ya küreselleşmeye rağmen bölgeselleşme, ya da küreselleşme ve bölgeselleşme birlikte, tezlerinden biri başarıya ulaşacaktır. Bu şartlar altında blok içi, bloklar arası, bloklar ve blok dışı ülkeler arasındaki ilişkileri ve blok dışındakilerin kendi aralarındaki ilişkilerini ayrı ayrı irdelemek gerekecektir.

Bölgeselleşme hareketlerinin gün geçtikçe önem kazanacağı, ülkelerin bölge içi ticareti arttırarak çok uluslu ticaret düzeninden uzaklaşacağı ve ileride bloklar arasında ticaretin iyice azalacağı böyle bir durumda, ül-

kelerin mutlaka bloklardan birisine üye olmaları gerektiği ortaya çıkmaktadır.

İşte bu noktada Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üye olma çabasını incelemeye başlayabiliriz. Acaba Türkiye, bazı iktisatçıların belirttiği gibi, ileride gerçekleşecek küreselleşmenin aşaması olarak görülen bölgeselleşmenin bir parçası mı olmak, yoksa karşı görüşte olan iktisatçıların dediklerine göre kendini güvenceye mi almak istemektedir?

87'den bugüne Türkiye ve Avrupa Birliği....

Yukarıda da belirtildiği üzere, Türkiye Avrupa Birliği'ne üye olmak amacıyla ilk başvurusunun ardından, 1973'te başlayıp 1995'e kadar sürecek 22 yıllık geçiş döneminin sonunu beklemeden 1987 yılında Turgut Özal'ın başbakanlığı döneminde eski büyükelçi Gündüz Aktan ve başbakan yardımcısı Ali Bozer aracılığıyla tam üyelik başvurusuda bulunmuştur. 18 Aralık 1989'da komisyon tarafından yapılan değerlendirmenin sonucunda Türkiye'nin siyasi ve ekonomik kriterlere uygun olmadığı gerekçesiyle başvuru kabul edilmemiştir. Bunun yanında Türk-Yunan ilişkilerinin düzeltilmesi gereğine değinilmiş ve Kıbrıs konusunda ilerleme kaydedilmesi vurgulanmıştır...

Komisyonun görüşü her ne kadar Türkiye'nin henüz alınmaması yönünde idiyse de, aynı zamanda Türkiye'nin birliğe üye olabilmesi için yerine getirmesi gereken zorunlulukları belirterek, bunların aşılmasında gerekli yardımın yapılması gerektiğine işaret ediyordu. Bu oluşumlara paralel olarak Avrupa Konseyi, komisyondan Türkiye'nin birliğe üye olması yolundaki fikirlerini ayrıntılı bir biçimde düzenlemesini istemiş, bunun sonucunda 1990 Haziran'ında birlik ve Türkiye arasında işbir-

liği programı, hemen arkasından da 21 Ocak 1992'de öncelikli işbirliği konularını kapsayan çalışma programı Ankara'da imzalanmıştır.

Çalışma programından 1 yıl sonra 8 Kasım 1993 tarihinde, Türkiye'nin sadece Gümrük Birliği'ne girmesi onayı çıkmış ve G.B.'nin 6 Mart 1995'te tamamlanmasına yönelik olarak hazırlanmış Ortaklık Konseyi Kararı kabul edilmiştir. Konsey ayrıca sektör bazında işbirliğini arttırmayı, siyasi diyalogu güçlendirmeyi hedef olarak sıralamıştır. Bundan sonra 13 Aralık 1995'te onaylanan Gümrük Birliği 1 Ocak 1996 tarihinde yürürlüğe girmiştir...

1997'ye gelindiğinde Türkiye'nin adaylığı konusunda Avrupa üyesi ülkeler arasındaki çelişkilerin her zamankinden daha fazla görüldüğü bir zaman da başlamış oluyordu. Çünkü birliğe alınması düşünülen ve henüz alınmasa bile görüşmelerin başlatıldığı Türkiye ile karşılaştırıldığında çok fazla bir yeterlilikleri olmayan ülkeler, beklenen Türkiye hakkında artık kesin bir karara varma gerektiğini gün gibi ortaya koyuyordu. Bu arada 16 Mart 1997'de Hollanda'nın Apeldorn şehrindeki gayri resmi Dış İşleri Konseyi ve 29 Nisan 1997'deki Ortaklık Konseyi toplantısından sonra Türkiye'nin üyeliği bir kez daha teyit ediliyor, diğer ülkeler ile aynı kriterlere göre değerlendirileceğinin altı çiziliyordu. Bunlara ek olarak, Gündem 2000 adıyla 15 Temmuz tarihli olarak, Gümrük Birliği'nin yeni alanlara yayılması (tarım, hizmetler, çevre, enerji ve telekomünikasyon), insan hakları ile ilgili oluşumların hızlanmasına yardımcı olunması önerileri getiriliyordu. Sonlara gelindiğinde ise Türkiye'nin kendisini adaylığa bir adım daha yaklaştıracığını san-

dığı Aralık 1997 Lüksemburg AB Konseyi oturumu vardı.

1998 yılına Türkiye bir anlamda Avrupa Birliği'ne küskün giriyordu çünkü Lüksemburg'un aday ülke olarak tanıyıp müzakerelere yeşil ışık yaktığı ülkeler; 1. Grup olarak Çek Cumhuriyeti, Kıbrıs Rum kesimi, Estonya, Macaristan, Polonya, Slovenya; 2. Grup olarak Bulgaristan, Romanya, Litvanya, Letonya, Slovakya, Malta; arasında Türkiye'nin adı geçmiyordu ve bu da Türkiye ve birlik arasında karşılıklı eleştiri ve suçlamalara neden olacaktı. Bundan sonra Türkiye, başvuran diğer ülkelerle karşılaştırdığında kendisine ayrımcılık yapıldığı düşüncesiyle Avrupa Konseyi'nin hakkında verdiği karara olumsuz tepki verdi. Hemen arkasından Yunanistan ile arasındaki ilişkileri toplulukla tartışmayacağını bildirdi. Lüksemburg'ta ortaya konmuş olan bir diğer husus ise; birlik ile Türkiye arasındaki ilişkilerin daha öncekilerle birlikte değerlendirilip daha iyi bir temele taşınması amacını güden, 4 Mart 1998 tarihinde komisyon tarafından kabul edilen "Avrupa Stratejisi" adını taşıyan çalışma programıdır. Bu çalışmanın Haziran'daki Cardiff AB Konseyi tarafından olumlu karşılanmasından sonra, Türk tarafının da ilişkilerin her iki taraf bakımından eşit koşullarda sürmesi şartıyla gönderdiği cevap niteliğindeki bir belge ile durum daha değişik bir boyut alıyordu. Aynı zamanda Cardiff AB Konseyi'nin isteğiyle 21 Ekim 1998 tarihinde Avrupa Stratejisi içindeki mali destek tebliğini kabul ediyor, miktarı da Gümrük Birliği'ni yoğunlaştırmaya yönelik olarak 1999-2001 için 15 milyon ECU ve ekonomik ve sosyal gelişmeyi arttırmaya yönelik olarak 135 milyon ECU olarak belirliyordu.

1999 yılında ise gündemi belirleyen olaylar PKK lideri Abdullah Öcalan'ın yakalanması ve 17 Ağustos'ta meydana gelen büyük deprem olarak karşımıza çıkar. Yakalanması ile yıllardır süren yıkıcı teröre nokta koyabilme açısından olumlu bir durum arzeden terörist lider, yıllardır Türkiye'yi oyalayan Avrupa'nın, insan haklarından başlayarak konuyu yargılama aşaması ile ilişkili olarak genişletip Türkiye'nin karşısına üyelik engelleri olarak çıkarması bakımından da her iki tarafa sıcak saatler yaşatmıştır.

Türkiye- AB ilişkilerini son iki yıl ölçeğine dayalı olarak biraz daha ayrıntılı incelersek Türkiye'nin aday ülke statüsünün kabul edilebilmesi, 1993'te Kopenhag Avrupa Konseyi toplantısından çıkan, aday olmak isteyen ülkeler için ortaya konan siyasi, ekonomik kriterlere uyulması (insan hakları, demokratikleşme süreci, yargıda tam bağımsızlık, azınlıkların korunması) ve komşumuz Yunanistan ile olan sorunlara çözüm bulunmasıyla gerçekleşecek bir olgudur. Bundan hareketle ilk bakmamız gereken 1997 yılında Türkiye'yi birlikten dışlayan konseyin ortaya koyduğu genişleme formülüdür. Burada soru işareti olan nokta ise hala Türkiye ile üyelik süreci arasında somut bir bağın kurulamamış olmasıdır. Buna ek olarak konsey Türkiye'yi daha evvel aday ülke olmak isteyen ülkelerin yer aldığı 1. ve 2. Gruplardan ayrı olarak üçüncü bir grupta tutmuş; Ankara Antlaşması'nın geliştirilmesi, Gümrük Birliği'nin derinleştirilmesi, mali işbirliği konularında ise "Türkiye'nin üyeliğe ehil bir ülke" olduğunu yineleyen anlayışını devam ettirmiştir. Bunun üzerine ise hükümet bir bildiri ile Lüksemburg'ta alınan kararların Türkiye'nin yıllardır sü-

ren çabasıyla bağdaşmadığını bunun arkasında art niyetlerin olduğunu ve birlikte ilgili olarak ilişkilerin her iki tarafın da karşılıklı haklarının yer alacağı diğer bir konferansa kadar kesileceği belirtilmiştir.

Lüksemburg konferansında, aday ülke olarak Türkiye'nin ele alınmaması (yerine Malta gündeme gelmiştir) 98 yılında birlik ile Türkiye arasında ilişkilerin karşılıklı suçlama ve eleştirilerle geçmesine sebep olmuştur. Diğer bir konu ise Türkiye'nin, birliğe girme aşamasında, sadece Yunanistan'ın değil, diğer üye ülkelerin de (özellikle Almanya'nın) muhalefet olduğunu masa başında anlamasıdır. Sadece Almanya değil, diğer Avrupa devletlerinin de ekonomik olarak değerlendirildiğinde, kısa dönemde olmasa bile uzun dönemde kendine rakip olabilecek diğer ülkeleri (nüfusu nedeniyle birliğe alındığında, her yıl milyonlarca ECU yardım yapılması gerekeceği, siyasi bakımdan ele alındığında temsili nüfus hacminin belirlediği AB parlementsunda ve komisyonunda Almanya, İngiltere, İtalya, Fransa gibi ağırlıklı ülkelerden biri haline geleceği ve nüfusu arttıkça piramidin en üstünde yer alacağı; üye olması durumunda iş gücünün serbest dolaşımı ilkesinin tehlikeler doğuracağı, son olarak tam üye olmadan Gümrük Birliği'yle düzenlenen ilişkilerin kendi çıkarlarına daha uygun olacağı, böylece hiçbir kurumda yer almayan Türkiye'nin sadece Avrupa Birliği'nin verdiği kararlara uymakla yükümlü, dolaylı yönetilen bir konuma getirileceği düşüncelerinden dolayı) üyeliğe kabul etmeyeceği zaten gün gibi ortadadır. Yıl boyu bu düzeyde giden ilişkilerin ardından, 21 Ekim 1998'de komisyon Avrupa Stratejisi için mali bir tebliğ kabul ediyor, ilişkiler içindeki so-

ğukluğu bir derece kırabilmek amacıyla aralık 98 AB Viyana Konferansı'ndan 1 ay önce 12 rapor yayınlayarak Türkiye'yi üyeliğe aday diğer 11 ülke ile eşit koşullar içinde gördüğünü açıklıyordu. Tarihler 11-12 Aralık'ı gösterdiğinde ise asıl ortada olan, 1683 Avusturya-Macaristan İmparatorluğu döneminde Viyana'da Osmanlı'nın püskürtülmesinden üç asır sonra, Viyana'da yapılan AB zirvesinde 15'lerden hiçbirinin üyelik konusunu gündeme getirmemiş olmasıydı. Sonuç bildirisinin 63. paragrafında ilişkilerin geliştirilmesi amacına yönelik Avrupa Stratejisinin anahtar rolü üzerinde durulurken, 68. paragrafında AB'nin, komisyonun teklif ettiği ve geliştirilmesini önerdiği Avrupa Stratejisi modeline olumlu baktığı belirtiliyordu. Türkiye'nin cevabı ise ilişkileri dondurduğu yönünde oldu.

İlişkilerin tekrar donma noktasına gelmesi ve Abdullah Öcalan'ın 22 Şubat 99'da Türkiye'nin bir takım devletlere baskı uygulaması sonucu yakalanması ile ülke gündeminde I. sırayı alması nedeniyle bir süre düşük düzeyde ilerleyen Avrupa ilişkileri, Yunanistan'ın yeni Dışişleri Bakanı Yorgo Papandreu ve Türk Dışişleri Bakanı İsmail Cem'in Kosova Savaşı'yla birlikte başlayan, Avrupa Birliği adaylığı içinde Yunanistan-Türkiye ilişkileri'nin geliştirilmesine yönelik çabalarıyla yeniden ivme kazanmaya başlamış, 17 Ağustos'taki büyük depremden sonra diğer AB üyesi ülkelerin katılımıyla yeni bir döneme girmiştir. "Yeni bir dönem" teriminin ne derece doğru olduğu ise tartışmalıdır; bilindiği üzere Türkiye-Birlik ilişkilerinde daha önce de böyle yakınlaşmalar yaşanmasına rağmen somut çözüm aşamasında herhangi bir gelişme sağlanamamış, hatta

ilişkiler eskisinden daha çetrefilli hale gelmiştir. Diğer yandan bu yeni oluşum Avrupa'nın uzun süre reddettiği, ancak artık bir şekilde yakın ilişkilerin kurulmasının gerekli olduğu Türkiye ile diyalogu başlatma fırsatı doğurmuştur. Bundan hareketle yeni dönemin ilk işaretlerinden birisi, 6-7 Eylül tarihinde gayri resmi toplanan AB Dışişleri Bakanları toplantısından sonra 13 Eylül Resmi Dışişleri Bakanları toplantısına İsmail Cem'in (kendisine Yunanistan'ın isteklerinin de bulunduğu bir listenin sunulmasına ve ardından Türkiye'nin kendi isteklerinin tartışılmasına olanak sağlayacak adıma) çağrılması idi. Kopenhag kriterlerinin yinelenildiği toplantı sonucunda, artık somut bir sonuca yaklaşılmaması ihtiyacı, Türkiye'nin ve Avrupa'nın hangi noktalarda taviz vereceğinin işaretlerini vermeye başlıyordu. Buna göre gündemde çözülmeyi bekleyen; insan hakları, azınlık hakları, Yunanistan'la aramızdaki Ege denizi sorunu ve diğer küçük olaylar, Kıbrıs sorunu gibi konular vardı. 13 Ekim 99'da birlik tarafından yayınlanan Türkiye raporu göz önüne alınarak şöyle denilebilirdi; "İnsan hakları ve demokratikleşme yolunda bazı adımlar atılmış, ancak Aralık Helsinki Konferansı'na kadar küçük gelişmeler yaşansa bile bu konuda Türkiye'nin yapabileceklerinin kısıtlı olduğu görülmüştür." Bundan ötürü AB'nin Kıbrıs ve Yunanistan ilişkileri üzerinde yoğunlaşacağı ve bu konularda taviz bekleyeceği anlaşılmaktaydı. Türkiye tarafı ise yıllarca beklemenin doğal bir sonucu olarak, Yunanistan'ın son oluşumlarla birlikte üyeliğe en büyük engellerden birisi olarak gösterilen vetosunun kaldırılması yönünde diğer üye devletlerin düşünceleri, yapılan ekonomik reformlar ve yapılması gereken-

ler üzerindeki ciddiyetiyle harekete geçecekti.

Hepsinden ayrı olarak Kıbrıs değerlendirildiğinde ise, Türkiye'nin adada KKTC'nin siyasi olarak tanınmaması halinde hiçbir anlaşmaya varılamayacağı yönünde yıllardır yaptığı uyarılarla birlikte olayın nasıl bir hal alacağı ayrı bir merak konusuydu. Eğer Yunanistan Helsinki'de renk değiştirirse, Türkiye'nin buna cevabı Kıbrıs'ın Avrupa Birliği'ne girmesini, garantörlük hakkından dolayı engellemek olarak mı çıkacaktı? Acaba Yunanistan değil de tamamıyla farklı birkaç ülkeden red cevabı gelme olasılığı karşısında Türk tarafının üretebileceği hazır bir politika var mıydı? Bu ülkelerin Türkiye ile ilgili tarihleri ele alındığında, sadece aday ülke olarak kabul edilmek Türkiye'ye diğer ülkelerle eşit, kesintisiz bir bütünleşme süreci sağlayacak mıydı? Yukarıda belirtilen sorular ve benzer düşünceler ışığında, 10-11 Aralık'ta Finlandiya başkanlığında Helsinki'de üye ülkelerin ve başkan ve dışişleri bakanları nezdinde toplanan zirveye göz attığımızda; genişleme, Kıbrıs, Türkiye, savunma ve diğer konuların masaya yatırıldığı toplantıda ilk günden itibaren ağırlığı çeken konunun Türkiye'ye birlik tarafından tam üyelik öncesi adaylık statüsü tanınması tartışmaları olduğu görülmüştür. Perşembe akşamı itibarıyla hemen hemen 25 saatlik bir maratonun sonunda 10 Aralık Cuma günü saat 01.30'da Başbakan Bülent Ecevit, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne aday olduğunu açıklamıştır. Zirve öncesi en büyük sorunlardan bir olarak görülen Ege konusu Türk tarafının lehine sonuçlanmış ve bu sorunun 2004 yılına kadar çözümlenmesi gerektiği, sürmesi halinde ise üye devletlerin konuyu tartışmak için toplanacakları,

bundan sonra da Lahey Adalet Divanı'nın gündeme gelebileceği belirtilmiştir. Aynı zamanda, sorunun çözülememesi Türkiye'nin tam üyeliği için bir engel teşkil etmeyecektir. Bunun yanında 25 yıldır Yunanistan ile Türkiye arasında en büyük sorun olarak görülen Kıbrıs için tarafların kendi aralarında anlaşacakları, sorunun çözülmemesi durumunda Lahey Adalet Divanı için yeşil ışık yakılabileceği öne sürülmüştür. İdam konusunda birlik tarafından hiçbir taviz verilmemiş kesinlikle kaldırılması gerektiği, bunun Türkiye'nin adaylığı üzerinde büyük rolü olduğu, AB Komiseri İspanyol Javier Solana tarafından önemle vurgulanmıştır. Azınlık ve insan hakları konuları ise çok fazla yer tutmamakla birlikte tam üyelik sürecine katkısı olacak konular arasında geçmiştir.

Aday olarak kabul edilen Türkiye'nin tam üyeliği yakalayabilmesi kendi sorunlarının yanında çok önemli yere sahip ekonomik ve sosyal reformları ve bunların sonucunda ekonomik ve sosyal demokrasiyi oturtmasıyla mümkün olacaktır. Diğer bir deyişle Türkiye ekonomik alanda dışta Maastricht antlaşmasının kriterlerine uyup, sosyal alanda insan hakları konusunda gelişmeleri devam ettirerek, idamı kesinlikle kaldırarak, dengeli gelir dağılımını oluşturarak sivilleşmeyi sağlayarak, partilerin kapatılmasıyla ilgili bir takım düzenlemeleri olduğunca çabuk gerçekleştirerek istediği düzeyi yakalayabilecektir...■

Alper ÜSTÜN
&
Evren DARİK

Ahmet Arsan

Yaşar Holding Gıda ve İçecek Grubu Başkanı

→ Türkiye'de gıda sektöründe çok yoğun bir rekabet var ve tüketicilerin beklentileri her geçen gün daha da artıyor. Pınar bu koşullarda nasıl bir politika yürütüyor?

Ben öncelikle Pınar'ın Türkiye vizyonundan ve dünya vizyonundan bahsetmek istiyorum. Bundan iki yıl önce Dünya Gıda Teşkilatları Roma'da toplandı. Burada bütün gelecek vizyonuna baktılar. Görülen, aşağı yukarı, dünyada her yıl 30 milyar USD yeni yatırım yapılması gerektiği; çünkü şu anda 6 milyar olan dünya nüfusu 2000'li yıllarda 8,5 milyar olacak. Bu insanların sağlıklı beslenmesi için de böyle bir dünya vizyonu öngörüldü. Türkiye'ye baktığımızda ise; Türkiye kendi kendine yeten bir ülke. Bence kendi kendine yetmek akıllıca değil. Biz kendi kendimize yeterli olmamalıyız. Daha fazla üretip çevre ülkelere satmalıyız. Türkiye şu anda 72-73 milyar USD tutarında gıda ve içecek üretiyor ve tüketiyor. 3,5 milyar USD'lık gıda ve içecek dışarıya satıyor ve aşağı yukarı da 3,5 milyar USD'lık kadar dışarıdan alıyor. Türkiye hep bitkisel ürünlere sübvansiyon vererek bu noktaya gelmiş ve hayvansal ürünleri çok fazla tüketmiyor. Hayvansal ürünleri daha fazla tüketmesi için bunları daha ucuza üretmesi gerekli. Türkiye'de kişi başına düşen gelire baktığımızda ortalama 3900 USD'lık bir gelir karşımıza çıkıyor. Bu kişi başına gelire tarım kesiminde baktığımızda ise bu rakam ortalama 1800 USD oluyor. Aslında ortalama gelirin düşük olmasının nedeni de tarım kesimindekilerin ortalama gelir düzeylerinin düşük olması. Bu düzey bir 1000 USD'lık artışla

yukarı çekilebilse, Türkiye'deki ortalama gelir seviyesi de yükselecek. Bu ekonomik yanı. Bir de üretim açısından düşünürsek; kişilerde böyle bir gelir artışı olduğu zaman önceden 72-73 milyar USD olan üretim yetimecek. Türkiye'nin bu durumda aşağı yukarı 105 milyar USD'lık gibi bir üretime gitmesi gerekir. O zaman insanlar daha fazla hayvansal ürün tüketecek, daha fazla hazır yemek tüketecek, daha fazla sağlıklı gıda tüketmeye başlayacak. Türkiye bana göre bugün Hollanda kadar dışarıya ürün satmalı. Yani bu rakam 25 milyar USD olmalı. Bu demektir ki; Türkiye 130 milyar USD'lık gıda üretmelidir. 72 milyardan 130 milyara çıkılabilir mi? Evet, çıkılabilir. Bunun için ilk olarak GAP bölgesi devreye sokulmalı. Yüksek tarım teknolojileri kullanılmalı. İsrail'in, Hollanda'nın teknolojileri kullanılmalı. Hayvansal üretime önem verilmeli. Burada devletin de dışarıdaki sübvansiyona eşdeğer bir gümrük koruması getirmesi gerekli. Devlet üretici örgütlenmesini desteklemeli, ürün bozardları ve tarım televizyonları kurmalı, en iyi uygulamaları bütün üreticiler arasında yaygınlaştırmalıdır. Hijyen ön plana çıkarılmalı ve nitelikli gıda üretilmelidir. Bütün bunlar yapılarak 72 milyar

AHMET ARSAN KİMDİR?

1951 İzmir doğumlu. İzmir Özel Türk Koleji'nden mezun olduktan sonra, ODTÜ Kimya Mühendisliği bölümünü bitirdi. Lisans üstü eğitimini de ODTÜ'de tamamladıktan sonra, iş hayatına Pınar Süt'te İmalat Şefi olarak atıldı. Bu pozisyonda bir yıl görev yaptıktan sonra İmalat Müdürlüğü ve Teknik Müdürlük görevlerinde bulundu. Ardından, 8 yıl boyunca Pınar Süt'ün Genel Müdürlüğünü yürüttü. Şu anda Yaşar Holding Gıda ve İçecek Grubu Başkanı olan Arsan, 1 milyar 70 milyon USD cirosu, 4400 çalışanı ve yaklaşık olarak 22 milyon USD da ihracatı olan bu grup içinde yer alan 13 şirketin başında bulunmaktadır.

USD iki katına katlanabilir. Önemli olan doğru büyüklükleri görüp, doğru yerleri konuşmak. Aksi takdirde Türkiye'nin vizyonu geriye yönelir. Türkiye'nin bu hayvansal ürünleri daha fazla tüketmesi daha sağlıklı bir nesli de ortaya çıkaracaktır.

➔ **1,5 yıllık bir çaba sonucunda gerçekleştirilen imaj yenileme çalışması da bu yönde yapılan bir faaliyet miydi?**

Pınar'ın genel bir imajı yoktu. Bunu bir disiplin altına almamız gerekiyordu. Bunun için kurum imajımızı ve marka imajımızı araştırdık. Tüketicilerin beklentilerini bulduk. Markamızı bu doğrultuda tekrar dizayn ettik. Örnek ambalajlar yaptırarak ve tüketicilerin bunlar hakkında fikirlerini aldık. "Modern bir Pınar mı?" diye sorduk. Şimdi bütün ambalajlarımız değişiyor. Aşağı yukarı yüzde 90 oranında bir değişim yaşandı. Bu noktada, renklerin ve markanın çok önemli olduğunu söylemek istiyorum. Bu konu, bize de çok büyük tecrübe kazandı. Sürekli televizyon ve gazetelerde reklamlarımız çıkıyor. Yılda televizyon reklamlarına harcadığımız 8-9 milyon USD'lık bir bütçemiz var...

➔ **Bünyesinde birçok şirket bulunan bir grubun başkanısınız. Bu pozisyona gelmenizde sizce karakterinizin hangi yönleri etkili oldu?**

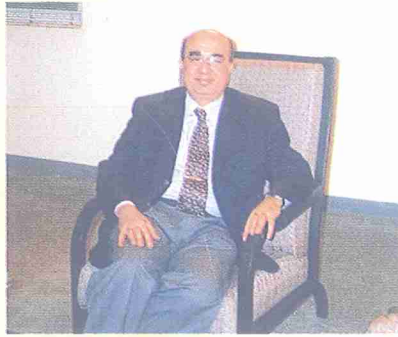
Herkes kendi akıl hapishanesinin ortasında yaşar. Bu hapishanenin duvarlarını yıkmak çok zordur. İlk olarak; ben gücümü daima başkalarından aldım. Benim diğer insanlardan güç almasını bilen bir yapım var. İkinci olarak, kararlı bir insanım. Üçüncü olarak, sadece kendime yeten bir enerjim yok. İyi bir eğitim gördüm. Karakter olarak stresli bir insan değilim. Her şeyi zevkle yaptım. En kötü anımda bile strese girmedim. Aslında, her karakterin bir yukarı noktası, bir de aşağı noktası var. Önemli olan bu yukarı özellikleri arttırabilmek. Yoksa iyi karakterler, kötü karakterler yoktur. Ben beraber çalıştığım insanlarla onlardan nasıl daha fazla değer yaratabilirim diye düşünerek çalışırım.

➔ **Capital dergisi tarafından "Efsane Yöneticiler" arasında gösterildiniz. Bu konudaki duygularınızı öğrenebilir miyiz?**

Bu konudan benim haberim yoktu. Herhalde Capital dergisinin yaptığı bir araştırma sonucu belirlediği bir liste bu.

➔ **Bulduğunuz görevin zorlukları nelerdir?**

Bulduğum görevin pek bir zorluğu yok aslında. İşimi severek yapıyorum...

➔ **Siz holding bünyesinde birçok görevde yer almışsınız. Bunun şu anki başarınızda bir etken olduğuna inanıyor musunuz ?**

İlk olarak burada işe girdim. Çeşitli kademelerde görev yaptım. Git gide yükseldim. Şimdi grup başkanlığı yapıyorum. Bu konuda kendimi gerçekten şanslı sayıyorum çünkü herkes bu görev ve benim gibi çeşitli aşamalardan geçerek gelmiyor. Sürekli burada çalışmam, bu grubu iyi tanımam açısından yararlı oldu. Ben genel müdürlük kademesine geldim, ama 5 yıl sonra genel müdürlüğü öğrendim. Grup başkanlığına geldim; yine 5 yıl sonra tam olarak grup başkanlığını öğrendim.

➔ **İşlerinizin yoğunluğundan dolayı özel hayatınıza vakit ayırabiliyor musunuz ?**

Pek fazla vakit ayıramıyorum doğrusu. Ailem de benden daha fazlasını talep ediyor. Çevremde görüştüğüm çok yakın dostlarım var. Akraba ziyaretlerine vakit

ayırmaya çalışıyoruz ama işlerin yoğun olması nedeniyle bunlar kısıtlı oluyor.

➔ **Biraz geriye dönüp okul yıllarınızdan bahsedebilir misiniz?**

Okul yıllarında herkes gibi sokakta oynayan bir çocuktum. Mithatpaşa'da oturuyorduk. Üniversitede ODTÜ'deydim. Başarılı bir öğrenciydim ve yüksek bir ortalama ile mezun oldum. Aslında bu başarıyla okulda öğretim görevlisi de olabilirdim ama bunu tercih etmedim. Üniversite eğitiminin en önemli yanı şudur; ordayken öğrenmesini öğrenirsiniz.

➔ **İleride bizler de iş hayatına atılacağız. Çalışacağımız firmayı seçerken bize önerileriniz nelerdir?**

Bu konuda önemli olan birkaç faktör var. Burada, kişinin becerileri yüzde 25, eğitimi yüzde 25, karakteri yüzde 25, geldiği çevreyani ailesi, arkadaşları, okulu yine yüzde 25 oranında önemli. Kişi okuduğu okuldan mezun olduğunda belli bir bilgi birikimi ile geliyor. Önemli olan bilgiyi akla, akli da değere dönüştürmek. Eğitimin bana en büyük faydası öğrenmesini öğrenmekti. Okulda da öğretim görevlisi olarak kalabilirdim, ancak o zaman sadece, bilgiyi akla dönüştürebilirdim. İleriye geçemezdim. Şu anda bu üç çizgiyi de aşmış durumdayım. Yani akli değere dönüştürebiliyorum. İş seçerken de idealist olun. Genelde buraya gelenler ilk olarak ne kadar ücret alacaklarına bakıyorlar. Önemli olan çalışacağınız yerden ne kadar maaş aldığınız değil. Oraya ne verebildiğiniz önemli. Zaten alınan ücret kişinin belli bir şeyi üretmesi sonucu aldığı karşılıktır. Yani önemli olan ne ürettiğinizdir.■

Betül AYBEK

®

Nihan YÜKSEL

FATİH ALTAYLI

Okulumuzdaydı

Bugüne kadar seminerle-
rimize katılan konukları-
mız genellikle iş dünya-
sındandı. Yeni bir adım attık ve
medya dünyasından bir konuk ola-
rak Fatih Altaylı'yı ağırladık. Ona
gazeteciliği, siyaseti ve medyayı
sorduk.

☛ **Siz de idari bilimler fakülte-
sinde işletme okumuşsunuz. Bu
bölümü nasıl değerlendiriyorsu-
nuz?**

Şu an en kıymetli adamlar iş-
letmeciler. Bir gazetede 1500 kişi
çalışıyorsa, 300'ü gazeteci geri ka-
lanı işletmeci. İşgaliniz al-
tındayız.

Ben de işletme mezunu-
yum, fakat ne işime yara-
yacak halen bilmiyorum.
Pozitif bilimlere kendi ölçü-
lerimde değer veriyorum.

☛ **Gazetelerde kartel-
leşme var mı?**

Ne yazık ki var fakat
belki de iyi ki demeliyim.
Sebebi az olan okuyucuyu
paylaşmamak. 1960'lardan
bu yana dağıtım genişle-
miş, matbaalar artmış, oku-
ma-yazma oranı yüzde 40
yükselmiş, nüfus yüzde 70
artmış, buna rağmen gazete
satışları yüzde 50 artmış.
Çünkü bu konuya yatırım
yapılmamış ve yapılmadığı
için de az olan okuyucuyu
paylaşmamak ve dağıtım
şebekelerini korumak için
kartelleşme var. Çünkü bir
gazetenin maliyeti basımın-
dan çok dağıtımında. Bun-

dan sonra kartelleşmenin tatlı gel-
mesi bu olayı başka taraflara taşı-
dı. Personel konusunda da kartel-
leşmeye gidildi. Yani ben Hürri-
yet'ten ayrılısam ya da atılısam Sa-
bah'a gidemem. Orayla birbirlerin-
den eleman almayacaklarına dair
anlaşma var.

☛ **Yani Türkiye'de gazetenin
kalitesi kartelleşmenin ardından
mı düştü?**

Şunu söyleyeyim basında kar-
telleşme beraberinde kalitesizliği
getirmedi, Türkiye'de gazetenin
kalitesi zaten düşüktü. Yapılan an-
ketlerde en güvenilmeyen kurum-

lar sıralandığında birinci siyasetçi-
ler ve siyasi partiler, ikinci biz ya
da bankacılar oluyoruz. Bu çok
ciddi bir sıkıntıdır. Gazetecilikte
kirlilik iş takipçiliğiyle başladı. Ba-
zı gazeteciler yöneticilerinden ken-
di işlerinin önünün açılması için si-
yasi imkanlarını kullanmasını iste-
diler. Gazeteciler bazı holdingler
adına iş takip etmeye başladılar.
Kısaca devletin ekonomi içinde
ağırlıklı olduğu bir ülkede ekono-
mik bir kurum olan gazetecilik sı-
kıntılıdır.

☛ **Kalitesizliğin önüne geçmek
için sizce nasıl bir ya-
pı gerekli?**

Türkiye'nin gerçek
anlamda kapitalizmle
tanışması gerek. Bu
da iki yolla olacak. Bi-
rincisi devletin ekono-
middeki ağırlığı azala-
cak. Böylece kimi iliş-
kilerin önemi azala-
cak. İkincisi gazetele-
rin patronu olmaya-
cak. Bu sefer yetkili
kişi yazı işleri olur,
patron etkisi olmaz.
Bir gazetenin 10 bin
ortağı olursa, en bü-
yük hissedarının bin-
den birden fazla hisse-
si olamaz denirse
eleştirilerin birinden
gazete kurtulur. Ayrı-
ca gazete kendi içinde
denetimi getirebilir.
Bu durumda yazı işle-
rini kim denetleyecek?
Çok ortaklı yapının
genel kurulu.

FATİH ALTAYLI KİMDİR?

1962 yılında Van'da doğdu. Galatasaray Lisesini bitirdi. Boğaziçi Üniversitesi İdari Bilimler Fakültesi'nde okudu. UCSD'de* gazetecilik eğitimi aldı. Bir süre İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'na devam etti. Gazeteciliğe Cumhuriyet Gazetesi Spor Servisi'nde başladı. Ardından Söz Gazetesi'ni çıkarmak üzere Gelişim Grubu'na geçti. Gelişim Grubu'nda yazı işlerinde görev aldı. Daha sonra Asil Nadir Grubu'na geçti. Günaydın ve Güneş gazetelerinde yönetim kurulu üyeliği yaptı. Aynı dönemde Güneş Gazetesi'nde yayın koordinatörü olarak çalıştı. Asil Nadir Grubu'nda AN Graphics'te genel müdürlük yaptı. Radyoların kurulmasıyla birlikte Best FM'de genel yayın yönetmeni ve murahhas aza olarak görev aldı. Aynı dönemde Hürriyet'te köşe yazarlığına ve Kanal D'de Teke Tek adlı programı yapmaya başladı. 1997 Mayıs ayında Doğan Radyolar Grubu başkanı oldu. Radyo D, Radyo Forex ve Hür FM'i yönetmeye başladı. Fatih Altaylı halen Doğan Radyolar Grubu Başkanlığı'nın yanı sıra Hürriyet'teki köşe yazarlığını sürdürmektedir. Ayrıca Kanal D'de Teke Tek programını hazırlayıp sunmaktadır. *UCSD: University of California San Diego.

☛ Mesleğinizde profesyonel iş ilişkileri nasıl olmalı?

Bir gazetecinin ilişkilerine dikkat etmesi gerekiyor. Hepimiz sonuçta insanız. Bir gazetecinin 10 arkadaşının 9'u siyasetçi olamaz. Ailece görüşmek için siyasetçileri seçmemeli gazeteci. En yakın 10 arkadaşının 10'u iş adamı olmalı. Gazeteci ayırım yapmalı. Biz siyasetçilerle, işadamlarıyla görüşüyoruz. Çok dikkatli olmamız gerekiyor. Ben onlarla yalnız demeç alıp vermek için birlikte oluyorum. Yarın benim onu, onun beni kullanmayacağına garantisiz. Yarın hırsız, ahlaksız olmayacağına da garantisiz. Çok dost olunca haber kaynağınızı kaybediyorsunuz. Sakıp Sabancı benim dostumsa, kapı arkasında bana sırrını anlatmışsa, ben onu yazmam.

☛ Ya gerçek dostlar?

Her insan dostuna, arkadaşına düşkündür. İnsan dostuna hançer saplamaz, korur. Bazı gazeteciler dostlarına hançer saplayabiliyor, kınamıyorum. Dost oldukları için kınıyorum. Bazen gazetecilik dostluğun bir adım arkasından gidebiliyor. Dostluk ağır basabiliyor.

☛ Bugüne kadar bir dostunuzla karşı karşıya geldiniz mi?

Bundan iki yıl önce bir yazı yazdım. Mehmet Açar'ın haksız edindiği bazı malların bir kişinin üzerinde olduğunu yazdım. O kişi yakın arkadaşım. Kızı kızım, karısı karımın arkadaşıydı. O günden beri görüşmüyoruz.

☛ Türkiye'de temiz toplum için bürokrasi, siyaset ve iş dünyasındaki kirli ilişkileri ortaya çıkarıp bir yerlere varmaya çalışan bir grup gazeteciden birisiniz. Bu da insanı pek sevilen biri yapmıyor...

Çeşitli siyasi parti liderleri, kocaları, kardeşleri kovulmam için, beni Aydın Doğan'a şikayet etti. Aydın Doğan her seferinde "Ya o bizim deli oğlan, ben ona bir şey diyemiyordum" diyor. Böyle cevap verdiği için ona teşekkür ediyorum. Bugüne kadar aldığım müdahaleler bundan ibarettir. İnşallah

“ Gazeteciliği bırakırsam, zeytinyağı satmak ya da reklam şirketi kurmak istiyorum ”

bundan ibaret kalır. Eğer bir gazeteci doğru bildiği yolda gidiyorsa, ilkeliyse, dürüstlüğünden de patronunun şüphesi yoksa karışmazlar. Ancak yönetime gelmek istersen o olmayabilir. Sizi çeşitli yerlere empoze etmeye çalışırlar. Fakat okunmanın iyi iş yapmanın keyfini tadarsınız.

☛ Kendiniz ve aileniz için olan tehlikelerden korkmuyormuşsunuz?

Programı olmayan bir insanım, çok hızlı davranıyorum. Arabayı da hızlı kullanıyorum. Telefonda, saat kaçta nereye gideceğimi söylemem. Seyahatlerimi çok önceden açıklamam. Tehlike an-

cak sabah evden çıkarken olabilir. Ailemden bir tek eşim var. Ona da bir şey olmaz. Terör örgütleri bir şey yapamaz. Yakınından birine zarar vermek gücü yoktur. Mühim olan susturmak. İkincisi onların hedefleri arasında yan kuruluşlar yoktur. Teke tek hesaplaşırlar.

☛ Özel kanallarda yer alan programları ciddiye alıyorsunuz. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Televizyonda ciddi ve gayri ciddi işler vardır. Ciddi işler Çarkıfelek'tir, Turnike'dir, Reha Muhtar'dır. Televizyonun amacı kültür hizmeti vermek, eğitmek değildir. Özel televizyonlardaki programlar eğlendirmek, reklam izletmek ve kar etmek için vardır "Teke Tek" eğlendirmez. Çok fazla izlenmez. Çok reklam çıkmaz. O yüzden TV mantığı nedeniyle ciddi bir iş değildir. İyi işler tematik kanallarda yapılır. TRT 3, Discovery gibi.

☛ Bir gün mesleğinize son verirseniz ne yaparsınız?

Zeytinyağı satmak istiyorum. Ben bir zeytinyağı hastasıyım. Ege'nin neresinde en iyi zeytinyağı var biliyorum. Beş para etmez zeytinyağları ABD'de korkunç fiyatlarla satılıyor. Ya da reklam şirketi kurarım. Çünkü reklamlara çok kızıyorum. Türkiye'de yaratıcılık çok az. Bir tane müşterim olsun yeter.

☛ Siyasete girmeyi hiç düşündünüz mü?

Sizin anladığınız anlamda siyasete atılmak gibi bir derdim yok. Siyasetin temeli sivil toplumdur. Günü geldiğinde, gerekiyorsa meclisin önünde bir milyon kişiyi toplamak istiyorum. Bence asıl siyaset o.

☛ İlkeleriniz nelerdir?

Hiç bir zaman taviz vermedim. Doğru bildiğim yoldan gittim her zaman. Pek kullanılmamış yolları seçtim. Müşterimin kim olduğunu tahlil etmeye, onların beklentilerini ve ihtiyaçlarını görmeye çalıştım. Çevre değiştirme gibi bir derde kapılmadım. Otomobilleri çok sevdim. Eşimi üzmemeyi ilke edindim. Özel hayatımda uzlaşmacı oldum. Fakat fikir hayatında değil.

Ayşenur ALTAN
&
Ufuk GÖREN

Yanlış Yatırımların Patlama Dönemi

Prof. Dr. Işık TARAKÇIOĞLU

Ege Üniversitesi Tekstil ve Konfeksiyon Araştırma-Uygulama Merkezi Müdürü

Türk Tekstil Sanayi'nin gelişmesini basitleştirerek 8 dönemde inceleysek:

1. Kuruluş Dönemi (1923-1933):

Dünya ülkelerinin çoğunda olduğu gibi Türkiye'de de ilk kurulan sanayi dalı tekstildir. Türkiye Cumhuriyeti kuruluşunda, Osmanlı İmparatorluğu'ndan 82.044 iğ ve 762 dokuma tezgahına sahip 8 pamuklu ve 4 yünlü tekstil fabrikası devralmıştır ve cumhuriyetin ilk 10 yılı içerisinde bu durumda önemli bir değişiklik meydana gelmemiştir.

2. Sümerbank Dönemi (1933-1952):

Türkiye'de güçlü bir tekstil sanayiinin kurulması Sümerbank'ın öncülüğü ile başlamıştır. 1952 yılına gelindiğinde Türkiye'de mevcut 357.924 pamuklu iğinin 211.483'ü (yüzde 59'u) ve 6.519 dokuma tezgahının 4.091'i (yüzde 62.8'i) Sümerbank'a ait olmuştur.

3. Özel Sektör Dönemi (1953-1962):

1950 yılında Demokrat Parti'nin iktidara gelmesinden sonra Sümerbank'ın yatırımları iyice yavaşlarken, özel sektör yatırımlarında büyük bir artış görülmüş ve 1962 yılına gelindiğinde 577.608 iğ çıkarılan pamuk ipliği ve 15.562'ye çıkan pamuklu dokuma tezgahı kapasitesi içerisinde özel sektörün payı sırasıyla yüzde 60 ve yüzde 63'e yükselmiştir.

4. İthalat İkame Dönemi (1963-1972):

I. ve II. Beş Yıllık Kalkınma

Planları Döneminde ithalatı tamamen yerli üretimle ikame ederek, Türkiye'yi tekstil sanayinde kendi kendine yeterli bir ülke haline getirmek amaçlanmış ve yüzde 78.5'lik bir artışla 1.450.000 iğ çıkarılan pamuk ipliği ve yüzde 74.8'lik bir artışla 32.000 tezgaha çıkan dokuma kapasiteleriyle bu amaç büyük ölçüğe gerçekleştirilmiştir. 1972 yılında Türkiye'nin tekstil ürünleri ihracatı 51 milyon USD olmuştur.

5. İhracata Yönelik Tekstil Sanayinin Kurulmaya Başlanması Dönemi (1973-1982):

1970'li yılların başından itibaren Türkiye'de pamuk ipliği ile başlayan tekstil sanayii, ihracata yönelik olarak gelişmiştir. 1977 yılında pamuk ipliği iğ sayısı 3.000.000 iğ ve üretimi de yılda 300.000 ton'u aşınca, bir süre yeni yatırımlar teşvik edilmemiştir. 1976 yılında Türkiye 78.500 ton pamuk ipliği ihraç ederek 160 milyon USD döviz sağlamıştır.

1970'li yılların sonlarında dokuma üretimi ve ihracatı artmaya başlayarak 1982 yılında ihracat 90 milyon metre'yi bulmuştur. Aynı dönemde konfeksiyon sanayinin emekleyerek de olsa kurulup büyümeye başlamasıyla, 1982 yılında Türkiye'nin tekstil ve konfeksiyon ihracatı ilk defa bir milyar USD sınırını aşmıştır.

6. Örme ve Konfeksiyon Sanayilerinde Üretim ve İhracat Patlaması Dönemi (1983-1988):

Türk Tekstil ve Konfeksiyon Sanayi'nin altın çağı olarak da

isimlendirilebilecek bu dönemde, konfeksiyon ürünleri ihracatı her yıl yüzde 34'ün üzerinde bir artış göstererek 1988 yılında 2.366 milyon USD'a çıkmıştır. Bu arada örme giyim eşyasındaki artış hızı dokuma giyim eşyasındakinden de hızlı olmuştur. Tekstil sanayi ihracatı da konfeksiyon sanayisinin nazaran çok daha mütevazı olsa da artarak 922 milyon USD'a ulaşmıştır.

7. Tekstil Üretim ve İhracatında Duraklama, Konfeksiyon İhracat Artışında Yavaşlama Dönemi (1989-1993):

1988 yılında 107.400 tonluk pamuk ipliği ihracatı ile Türkiye bir daha erişemediği bir rekor kırmıştır. Takip eden yıllarda yıllarda pamuk ipliği ihracatı her yıl biraz daha azalarak 1993 yılında 31.600 ton'a düşmüştür. 1988 yılında 0 (sıfır) olan ithalat da artarak 62.100 ton'a çıkmış ve böylece 20 yıllık bir aradan sonra 1993 yılında Türkiye pamuk ipliğinde tekrar net ithalatçı bir ülke durumuna geri dönmüştür. Kumaşta da ihracat iyice hız keserken ithalat artmış ve sonuçta Türkiye'nin 1988 yılında 36.300 ton olan net pamuklu kumaş (dokuma+örme) ihracatı, 1993 yılında 14.600 tona düşmüştür.

1989-1993 döneminde konfeksiyon ürünleri ihracatı ise miktar olarak 164.700 tondan 230.800 tona (yılda ortalama yüzde 9'luk bir artışla), değer olarak da 2.366 milyon USD'dan 4.104 milyon USD'a (yılda ortalama yüzde 15'lik bir artışla) çıkmıştır. Bir ön-

ceki dönemdeki artış hızının yılda ortalama yüzde 34'ün üzerinde olduğu hatırlanırsa, bu dönemde konfeksiyon ihracatının da hız kestiği görülmektedir. Dönemin tek sevindirici hususu, Türkiye'nin konfeksiyon ürünleri ihracatında birim fiyatı (katma değeri) daha yüksek ürünlere yönelmeye başlamış olmasıdır. (Türkiye'nin ihrac ettiği konfeksiyon ürünlerinin 1989 yılında 14,37 USD/kg olan ortalama fiyatı, 1993 yılında 17,78 yılında USD/kg olmuştur).

8. Yanlış Yatırımların

Patlama Dönemi (1993-....):

1993 yılında Türkiye'nin tekstil ve konfeksiyon makineleri ithalatı, bir önceki yıla göre yüzde 34,4'lük bir artış ile tarihinde ilk defa bir milyar USD'ı aşarak 1120,6 milyar USD olmuştur. Türk ekonomisinin kriz yılı olan 1994'te 690 milyar USD'a düşen bu rakam, 1995'te, 1,5 milyar, 1996'da da 2,3 milyar USD'ı aşmıştır. 1993-1997 döneminde bir önceki 5 yıllık döneme (1988-1992) göre:

Pamuk ve benzeri ring iplik yatırımları dünyada yüzde 28 azalırken, Türkiye'de yüzde 155;

Yün ve benzeri ring iplik yatırımları dünyada yüzde 36 azalırken, Türkiye'de yüzde 174;

DE-İplik (rotor) yatırımları dünyada yüzde 50 azalırken, Türkiye'de yüzde 228;

Mekiksiz dokuma tezgahı yatırımları dünyada yüzde 21 azalırken, Türkiye'de yüzde 110 artmıştır.

Sonuçta Türkiye son 2 yılda yünlü ring iplik ve DE-iplik yatırımlarında da ikinci büyük yatırımcı ülke olmuştur. Esasında bir sektörde planlı, programlı, bilinçli yatırımların artması sektörün rekabet gücünü arttıracığından gelecek için en büyük güvencedir. Ancak Türk Tekstil Sanayinde olduğu gibi bilinçsiz ve yanlış yatırımlar yapıldıkça sektörün rekabet gücü artacağına azalmaktadır.

El emeğinin çok pahalı fakat

paranın ucuz ve bol olduğu zengin sanayileşmiş ülkeler son 25 yıl içerisinde (konfeksiyon hariç) tekstil sanayini dünyanın 4. sermaye yoğun sanayi dalı haline getirmeyi başarmışlardır. Ancak tekstil sanayinin alt sektörleri arasında da sermaye yoğun oluş bakımından büyük farklılıklar vardır. En sermaye-yoğun tekstil alt sektörü iplikçilik ve özellikle OE-İplikçiliktir. Dolayısıyla OE-İplik üretiminde el emeğinin ucuz veya pahalı olması maliyetleri fazla etkilemezken, paranın pahalı veya ucuz olması (yani finansman maliyetinin yüksek veya düşük olması) maliyetleri en fazla etkileyen husustur. ITMF'in (Uluslararası Tekstil Sanayicileri Federasyonu'nun) 1997 Maliyet Karşılaştırmaları Raporu'na göre

ABD, İtalya, G.Kore, Brezilya, Türkiye, Hindistan ve Endonezya için yapılan maliyet hesaplarında dünyada en ucuz DE-pamuk ipliği üretebilen ülkesi, işçi saat ücretleri 10 USD'in üzerinde olan ABD, en pahalı OE-Pamuk ipliği üreten ülkesi de, işçi saat ücretleri 2,5 USD'in altında olan Türkiye'dir.

Pamuk iplikçiliği ve özellikle OE-iplikçiliğin Türkiye için en az uygun tekstil alt sektörü olması

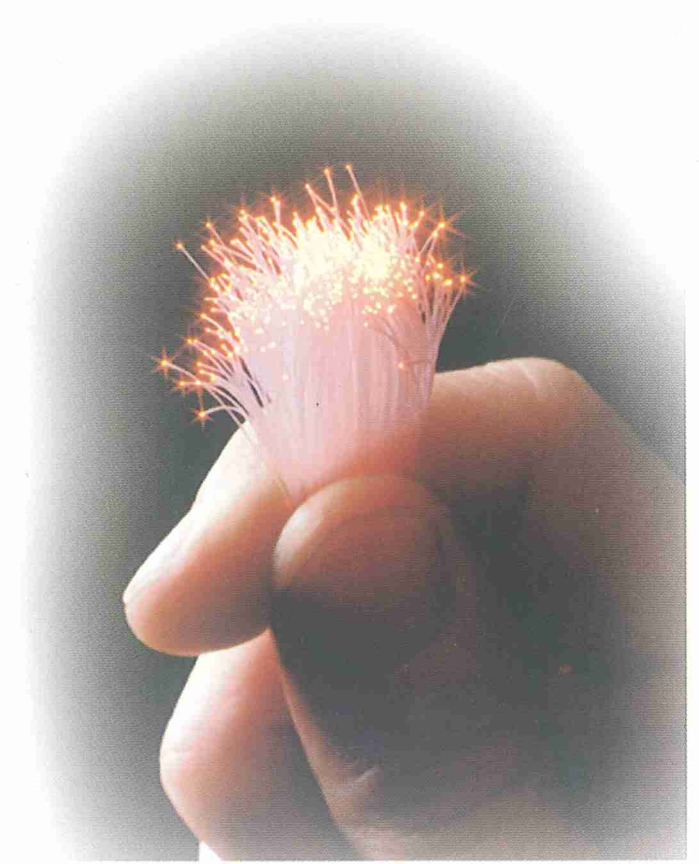
nın diğer nedenleri de dünyada ve Türkiye'de büyük bir pamuk ipliği üretim kapasitesi fazlasının bulunması (TSKB uzmanı A. Özer'in 1997 Pamuklu Tekstil Sektörü Raporu'na göre 1998-2000 yılları arasında Türkiye'de hiçbir yeni kapasite arttırıcı pamuk ipliği yatırımı yapılmıyorsa bile, 2000 yılında K.K.O. yine de yüzde 80'in altında kalacaktır); iplik üretiminin sağladığı katma değerinin düşük olması ve dünyadaki eğrilmiş iplik pazarının kumaş ve konfeksiyon ürünleri pazarına nazaran çok daha küçük olmasıdır.

Bütün bu olumsuzlukları gözardı ederek yapılan bilinçsiz yatırımlar (1996 yılında, dünyadaki tüm OE-iplik yatırımlarının yüzde 43,2'si tek başına Türkiye'de gerçekleştirilmiştir.) K.K.O.'larını da düşürünce, ne yazık ki Türkiye, yukarıda da belirtildiği gibi, dünyanın OE-İpliğini en pahalıya mal eden ülkesi haline gelmiştir.

ITMF'in 1997 Maliyet Karşılaştırmaları Raporu'nda bilinçsiz ve aşırı iplik yatırımlarının Türk Tekstil Sanayi'nin rekabet gücünü nasıl azalttığı açık bir şekilde görülmektedir. Türk Örne Sanayinin hammadde (iplik) hariç üretim maliyetleri İtalya'daki maliyetlerin sadece yüzde 52'si kadar olup, karşılaştırılan ülkeler arasında, Endonezya ve Hindistan gibi işçi saat ücretlerinin 1 USD'in çok altında olduğu ülkeler dışındakilerin hepsinden daha düşüktür. Ama her ülkenin kendi ipliğini kullandığı kabul edilen hammadde dahil üretim maliyetlerinde ise pahalı Türk ipliğini kullanan Türk Örne Sanayinin maliyetleri, dünyada İtalya ve Brezilya'dan sonra en yüksek maliyetlerdir.

Türk Tekstil Sanayi zaman içerisinde bu olumsuzlukları gidebilecek dinamizme ve güce sahiptir. Ancak yine de bu kaynak ve zaman israfı olmasıydı; global bir krizin yaşandığı şu zor günleri çok daha rahat atlatabileceğimizi düşündükçe üzülmemek mümkün değildir. ■

Hazar'ın Enerji Kaynakları ve Türkiye'nin Bölgedeki Rolü

Sovyetler Birliği'nin çöküşü ile Orta Asya ve Kafkaslarda yeni ülkeler ortaya çıkmış ve Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikasında köklü değişiklikler meydana gelmiştir. Bu değişikliğin en önemli nedenleri; siyasi-ekonomik nüfuz etkisini oluşturma yöntemleri ve özel sektörün dış politika hedefleri ile paralel biçimde ilerleyen yatırım olanaklarıdır.

Türkiye, bölge ülkeleri ile yapılacak işbirliğinin karşılıklı gelişme fırsatlarından yararlanmak istemektedir. Bu fırsatlar ise; Türkiye'nin gelişim süreci içinde sonuna kadar yararlanabileceği stratejik enerji kaynakları, bu enerjinin dünya pazarlarına taşınmasından elde edilecek gelir ve son olarak da Türkiye'nin bölgedeki nüfuz ve stratejik öneminin artmasıyla oluşacak lehte bir hareket alanıdır.

Bu yazıda, yukarıda çizmeye çalıştığımız bağlam içinde, Türkiye'nin Kafkaslarda ve Orta Asya'daki yeri ve önemini, hayati enerji kaynaklarının dünya pa-

zarlarına sunumu için yapılan politik mücadeleyi ve gelinen son durumunu özetlemeye çalışacağız.

Türkiye'nin Bölgedeki Yeri ve Önemi:

Soğuk savaşın sonuna kadar Türk dış politikasının temelini, Atatürk'ün temel prensibi olan "Yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesi oluşturmaktaydı. Bu dönem boyunca dış politikamız çoğu zaman aktif bir role soyunamadı. Ancak, Sovyetlerin çökmesiyle birlikte Türk dış politikasında bazı temel değişiklikler meydana geldi. "Yeni vizyon" denilen ve başını Turgut Özal'ın çektiği "Politik revizyon", özellikle 1980 sonlarında ve 1990 başlarında Türkiye'yi yeni hedeflere taşımaya çalıştı. "Yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesinin yerini "Ariyatik'ten Çin'e Türk Dünyası" söylemleri aldı. Yeni çizilen bu politikada, Orta Asya ve Kafkaslar Türkiye'nin yeni hareket alanı olarak seçildi; fakat duygusal yaklaşımlar olarak nitelendirileceğimiz bu hedefler daha ger-

çekçi planlanmalıydı.

Türkiye'de yaşanan yoğun heyecan döneminden sonra dış politikayı oluşturanlar, Türkiye'nin bu yaklaşımlarla bir hedefe varmasının zor olduğunu anladılar ve daha gerçekçi politikalar oluşturmaya çalıştılar. Nitekim, Süleyman Demirel bu politikayı şöyle açıkladı:

"Türkiye'nin bu devletlere yardımını bir Pan-Türkizm politikası gütmek ya da bölgede nüfuzunu arttırma gayreti olarak değerlendirmek fevkalade yanlış olur. Türkiye bu ülkeler üzerinde tekeli hegemonya ilişkileri kurma peşinde değildir. Bilakis, bu ülkelerin dış dünya ile olan bağlarını arttırmaya çalışmaktadır."

Türk liderleri, Türkiye'nin bölgedeki rolünü hem bir görev ve sorumluluk, hem de bir fırsat ve menfaat ilişkisi olarak görmekteler. Bu kuşkusuz doğru bir yaklaşım. Öte yandan, Türk Devleti bu ilişkiyi başarılı olarak yürütmek zorundadır ve bunu sürdürmek için bir takım avantajlara sahiptir. Birincisi, Türki-

ye'de gelişmiş ve dinamik bir özel sektör var. Orta Asya kapısını açacak en önemli anahtarı "Ticaret" olarak kabul edersek; bu Türkiye'nin en önemli silahlarından birisi olacaktır: özellikle de inşaat ve beyaz eşya sanayinde.

İkinci olarak, Türkiye, bazı sorunlar yaşasa da, uzun bir parlamentaryer demokrasi geleneğine sahiptir. Türkiye'nin laik devlet modeli de Orta Asya ve Kafkas devletleri için ayrıca cazip olmaktadır.

Üçüncü olarak, Türkiye, Orta Asya Türk devletleri ile ortak bir kültüre sahiptir. Türkiye gerek dini yönden, gerekse eğitim yönünden bölge ülkeleri ile birçok işbirliğine girmiştir. Günümüzde, bölge ülkelerinden gelen 10.000 öğrenciye çeşitli kurumlarda eğitim olanağı sunulmaktadır.

Sonuçta şu noktaya ulaşıyoruz: Türkiye'nin sahip olduğu bu avantajlar, bölgede etkin bir politika izlemesi için en etkili silahlardır. Ayrıca, bölge üzerinde politik-ekonomik nüfuzu oluşturacak en önemli etkenlerdir.

Hazar'ın Enerji Kaynakları :

Orta Asya ve Kafkasları bu kadar önemli kılan en önemli etken tabii ki Hazar Denizi'nin sahip olduğu önemli enerji kaynaklarıdır. Zaten Türkiye'yi bu bölgeye bağlayan itici güç de bu olmuştur.

İlk olarak 1874'te Bakü'de çıkarılan petrol, bu bölgenin stratejik önemini arttırmıştır; hatta Büyük Britanya'nın ve Rus Çarlığı'nın bu bölgede, Büyük Oyun (Great Game) olarak nitelendirilen, büyük bir mücadeleye girmesine yol açmıştır. 1922'de Azerbaycan'ın Sovyetler Birliği'ne girişi ile soğuk savaş boyunca bu bölge Sovyetlerin enerji deposu olmuştur.

1949'tan bu yana 150-200 milyar varil petrol çıkarıldığı tahmin ediliyor. Bu da, dünya petrol rezervinin yaklaşık yüzde onuna tekabül ediyor. Bu petrolün piyasa değeri ise yaklaşık 4 trilyon dolar. Baş döndürücü rakamlar dünyanın sayılı petrol şirketlerini buraya çekmeye yetiyor.

Hazar Denizi'ndeki en geniş

petrol yataklarına sahip ülke olan Azerbaycan, bu geniş enerji kaynağını en iyi şekilde kullanmak için 1994'te hareket geçti ve petrol yataklarını işletecek ve çıkan petrolü uluslararası pazarlara dağıtacak uluslararası bir konsorsiyum meydana getirdi. (AIOC - Azerbaijan International Operating Company). Bu konsorsiyumda BP, Amoco, Exxon gibi petrol devlerinin yanında Türk Petrolleri Anonim Ortaklığı da (TPAO) yerini aldı. Önceleri yüzde 1.7 hissesi bulunan TPAO, Türkiye'nin baskıları sonucu bu hissesini 6.75'e yükseltti. (Azerbaycan'ın ulusal petrol şirketi SOCAIL'dan yüzde 5 hisse satın alındı).

Oluşturulan bu uluslararası konsorsiyum, ilk petrolünü 12 Kasım 1997'de çıkardı. 1999 yılı itibarıyla ise 17.5 milyon tona çıkarılması hedefleniyor. Halihazırda üretilen erken petrol, Rusya'nın Novorossisk limanına uzanan Bakü - Novorossisk hattı ve Gürcistan'ın Supsa limanına giden Bakü - Supsa hattıyla taşınıyor. Bugünkü kapasiteleri

ile bu hatların 20 yılda ulaşılması istenen 40-50 milyon ton petrolü taşımaları ise olanaksız görünüyor. Dolayısıyla bu kapasiteyi kaldırarak ana bir güzergaha ihtiyaç var. İşte, bugün kamuoyunda boru hattı meselesi diye bilinen sorunun özü de bu. 60-70 milyon tona kadar çıkacak petrol üretimini ancak ana bir güzergah kaldırabilir.

Boru Hattı Meselesi:

Ana güzergahı ülke topraklarında geçirecek devlet hem ekonomik hem de politik bir güce erişecek. Türkiye, Rusya ve petrol şirketlerini büyük bir mücadele içine iten en önemli sebeplerde bu. Türkiye, petrolün Bakü'den Novorossisk'e, oradan da tankerlerle boğazlar yoluyla Akdeniz'e ulaştırılmasına karşı çıkmakta, çünkü boğazların ekolojik ve stratejik yapısından dolayı zarar görmesini engellemek istemekte, ve tek çözüm yolu olarak da Bakü - Ceyhan projesini göstermektedir. Dev petrol şirketleri ise Bakü - Ceyhan hattının yüksek maliyeti sebebiyle (2.8 milyar dolar) buna karşı çıkmakta ve alternatif olarak Bakü-Supsa hattını (1.5 milyar dolar) tercih etmektedir. Rusya ise kendi çözümü Bakü - Novorossisk hattı (2 milyar dolar) olarak göstermekte ve ucuz maliyeti sebebiyle şans aramaktadır. Türkiye, Rusya ve petrol şirketleri arasındaki bu mücadele yüzünden "nihai karar"a bir türlü varılmamış, böylelikle de ortaya kesin bir sonuç çıkmamıştır.

Bu süreç içinde, ABD yönetimi ve Azerbaycan Türkiye'ye büyük destek verdi. Hatta, petrol şirketlerinin Bakü - Supsa hattını savunmasına rağmen Gürcistan, Türkiye ile ilişkileri sebebiyle Bakü - Ceyhan hattından yana tavır aldı.

Abhazya ve Çeçen özerk bölgelerinde yaşanan politik istikrarsızlık ve hattın finansmanı sorunu, bugüne kadar ana güzergahın seçilememesinin en önemli sebeplerini teşkil etti. Boru hat-

tının finansmanını, petrol yataklarının işletme sahibi olarak, Azerbaycan Petrolleri Uluslararası İşletme Koorsorsiyumu (AIOC) kararlaştıracak. Ancak BP ve Amoco'nun - ki koorsorsiyumda en önemli hissedarlardır - başını çektiği muhalefet bugüne kadar yüksek maliyeti sebebiyle Bakü - Ceyhan projesine karşı çıktı.

Uzun süre tartışmalardan ve birçok kereler ertelenen "nihai karar"dan sonra, ABD'nin de baskıyla, Bakü - Ceyhan projesinin gerçekleşmesi yönünde en önemli adım Ankara Deklarasyonu ile atıldı. Türkiye ve Amerika ile birlikte Hazar Ülkeleri Bakü - Ceyhan projesi konusunda ortak bir politika izlemek ko-

nusunda anlaşıldılar. Türkiye bunun için önemli bir gün seçti. 29 Ekim 1998; yani Türkiye Cumhuriyeti'nin 75. yılı. Birçokları bu anlaşmayı Türkiye'nin bir güç gösterisi olarak gördü. Financial Times ve The Guardian bu anlaşmayı Türkiye'nin Rusya'ya karşı kazandığı bir politik zafer olarak yorumladı. New York Times'in Türkiye temsilcisi Stephen Kinzer ise bu anlaşmanın sadece sembolik bir tören olduğunu ve nihai kararın petrol şirketleri tarafından alınacağını yazdı. Ortaya birçok görüş atıldıysa da, yaratılan havadan en çok Türk bürokratları yararlandı. 75. Yıl kutlamalarına bir de Bakü - Ceyhan kutlamaları eklendi.

Geçen yılın Kasım ayından beri şirketlerle yapılan pazarlıklar devam etmekteydi. BP-Amoco'nun başını çektiği petrol şirketleri boru hattının finansmanını Türkiye karşılarsa sorunun ortadan kalkacağını; Türkiye ise bu finansmanın taraflarca karşılanması gerektiğini belirtti. Geçtiğimiz günlerde BP - Amoco'nun yaptığı açıklama ise işin bizim tarafta hala anlaşamadığının (ya da ciddiye alınmadığının) açık göstergesiydi. BP - Amoco'nun Bakü - Ceyhan'ın yapılması gereken bir boru hattı olduğunu açıklamaları bizde öyle bir etki yarattı ki, "Sonunda BP'yi bile dize getirdik düşüncesi akıllara geldi. Ancak Sedat Sertoğlu SABAH gazetesindeki köşesinde şöyle yazmıştı: "Bir kurumun (BP-Amoco) en tepesindekiler başka telde çalışıyorlar. Dediler ki, "Nereden çıkartıyorsunuz bizim bu hattı bu aşamada kabul ettiğimizi... Böyle bir şey yok... Maliyeti aşan paralar için garanti vermedik. Ayrıca başkanımız Sir John Browne, kimseye mektup yazıp bunları kabul ettiğini söylemedi. Biz sadece Bakü-Ceyhan'ın yapılması gereken stratejik bir boru hattı olduğunu söyledik. O kadar... Bizim pozisyonumuz değişmedi. Yeterli miktarda petrol bulamazsak, bu iş olmaz."

Son AGİT toplantısında imzalanan ülkeler arası antlaşmaya (inter governmental agreement) kadar geçen sürede ise

çok ilginç dedikodular ortaya çıktı. Türkiye'nin neredeyse milli bir dava haline getirdiği Bakü-Ceyhan'ın gerçekleşmesi için tavizler vereceği; bu tavizlerin de boru hattının Türkiye topraklarından geçmesi için ödenecek kira bedelinin düşürülmesi ve alınacak birtakım vergilerden vazgeçilmesi olacağı iddia edildi. Bu dedikodular resmi olarak yalanlansa da, Enerji Bakanlığı petrol şirketleri ile çetin pazarlıkların yapıldığı, bu koşullarda Türkiye'nin Bakü - Ceyhan petrol boru hattının gerçekleşmesi yolunda "elinden gelen her çabayı gösterdiğini" açıkladı.

Sonunda bir noktaya gelebildik. 18 Kasım 1999 günü ABD Başkanı Bill Clinton'ın şahitliğinde beş devlet başkanı Bakü - Ceyhan petrol hattının (resmi adıyla Bakü-Tiflis-Ceyhan) gerçekleştirilmesine dair ülkelerarası antlaşmayı imzaladılar. Ancak unutmamak gerekir ki, bu antlaşma devletlerarası bir antlaşmadır ve henüz petrol şirketleri tarafından resmen kabul edilmiştir. Antlaşmanın ileriye doğru etkisini kabul etmemiz gerekir. Bununla beraber ilerleyen sürecin Türkiye'nin aleyhine dönmesi için çok gayret gösterilmesi, bizim yararımıza olacaktır. 2000'li yıllar için çok gerekli olan enerji arzını Türkiye'nin şimdiden garanti altına alması gerekmektedir.

Boru hattının finansmanı konusunda görüşmeler devam edi-

yor. Bu ortamda atılacak en önemli adım, boru hattının Türkiye toprakları üzerinde inşa edilecek kısmının finansmanını uluslararası konsorsiyumla paylaşmak olabilir. Türk bürokratlar bu noktaya yüklenmelidir.

Yeni milenyuma girerken Türkiye enerji arzı konusunda önemli bir konuma geldi. Deniz yollarına kapalı bir bölge olan Orta Asya ve Hazar'ın uluslararası pazarlarla, yatırım gücü yüksek olan ve kendine yeni yatırım alanları arayan uluslararası sermayeyi bu bölgeye bağlayabilecek bir Türkiye var karşımızda. 62 milyonluk nüfusuyla dünya 16.'sı, 200 milyar dolarlık milli hasılasıyla da dünya 22.si olan Türkiye bu rolün ağırlığını başarıyla taşıyabilir, fakat bunun yolu başarılı ve etkili bir dış politikadan geçer. Bir yandan Rusya ile Hazar'da büyük bir mücadeleye girip, öte yandan aynı ülkeden, - Türkmenistan'dan daha ucuz doğal gaz alma imkanı varken- dünya fiyatlarından daha pahalı bir fiyatla doğal gaz satın almak başarılı bir politika olmamaktadır. Acaba Türkiye petrol boru hattı projesini alırken, doğal gaz pazarını Rusya'ya mı bakıyor? 2000'e karanlıkta girmek Türkiye'ye hiç yakışmıyor...■

Volkan YILMAZ

Kaynaklar:

1. Avrasya Etüdleri, Yaz-Sonbahar 98, Vol 14, s.2-13
2. Behar, B.E(ed), Bağımsızlığın İlk Yılları, (Kültür Bakanlığı Yay.:1994)
3. Kongar, E. 21.Yy'da Türkiye (Remzi Kitapevi:1998)
4. Olcott, M.B "The Caspian's False Promise", Foreign Policy, Summer 1998, p.95-113.
5. Orta Asya- Hazar- Ceyhan Boru Hattı ve Milli Güce Etkileri (Harp Akademileri Basımevi:1998)
6. Mellow, C. "Big Oil's Pipe Dream" Fortune, March 2,1998, p.74-80
7. Nebiler, H. & Parlar, S., Petrolün Ekonomi Politikası (Sarmal Yayınevi: 1991)
8. Sabah, 31 Ekim 1998, s.10
9. Sedatoğlu, S. Sabah, 28 Ekim 1999, s.19
10. Nelan, B. "Caspian Black Gold", TIME, June 29, 1998 s.20-26
11. Tika, Avrasya Dosyası, No:94, Mart 1998 s.1-2
12. Toruntay, N., Değişen Stratejilerin Odağında Türkiye (Milliyet Yay.: 1996)
13. Bkz. www.mfa.gov.tr , www.bygm.gov.tr
14. Hürriyet, 19 Kasım 1999, s.9

siz
rahatınıza
bakın

ÇİTTUR,
on yılı aşkın bir süredir
ilkeli, sıcakkanlı ve profesyonel bakış açısı ile
sizin rahatınızı düşünüyor.

ÇİTTUR,
grup ya da özel günöbirlik ve
konaklamalı turlardan
mavi yolculuğa,
uçak bileti, oto kiralama,
catering ve ürün tanıtım hizmetlerinden
iş ve kongre turizmi organizasyonlarına kadar
seçkin alternatifler sunuyor.

TÜRSAB
TÜRKİYE SEYAHAT AJANLARI BİRLİĞİ
ASSOCIATION OF TURKISH TRAVEL AGENCIES

ÇİTTUR
"doğru yöndesiniz"

Şair Eşref Bulvarı 27/2 Huzur İşhanı K:5, 35210 İzmir - TURKEY
Tel: +90.232.446 44 00 Fax: +90.232.484 67 14
e-mail: info@cittur.com http://www.cittur.com

Dijital Kıyamet

31 Aralık 1999 tarihini 1 Ocak 2000'e bağlayan gece... Yer Malezya-Kuala Lumpur'daki efsanevi ikiz gökdelenler... Tüm evren çılgınlar gibi sokaklarda milenyumun gelişini kutluyor!.. Sanki bu 2000 yılının bir ayrıcalığı varmış; 2000 yılı toplum-daki tüm yolsuzlukları, tüm karmaşa ve düzensizlikleri geride bırakmış gibi...

Kurda Tuzak adlı, 2000 yılı sorununu farklı bir bakış açısıyla iredelenen bir filmde sahneler bunlar. Çağın problemi olduğu gerekçesiyle 2000 yılı problemi hakkında sayısız film çevrildi, makaleler yazıldı. Peki nedir bunca insanı kaygılandıran, düşündüren, çoğu film ve makaleye konu olan 2000 yılı sorunu; diğer bir adıyla dijital kıyamet...

1960'lı yılların başından beri tarih formatlarının iki haneli olarak kullanılması; bu kıyametin temelini oluşturuyor. "1998" yılını "98" olarak kullanan tüm bilgisayar sistemleri "2000" yılını "00"olarak algılayacaklar ve 1900 ile 2000 arasında bir ayırım yapamayacaklar!

Evlerimizdeki kişisel bilgisayarlardan, şirketlerdeki son sistem bilgisayarlara, asansörlerden dijital saatlere kadar teknolojinin girdiği tüm alanları etkilemesi bekleniyor bu kıyametin... Haberleşme sektöründen, ulaşıma, sağlıktan, hizmetler sektörüne kadar her alanda problemlerle karşılaşmamız olası. Türkiye'de bu sektörlerin dijital kıyamete hazırlık oranları göz önüne alındığında 1 Ocak 2000 sabahı ülkemizi ciddi krizler bekliyor. Oldukça düşük oranlarda hazırlıklı olan sektörler arasında yer alan ulaştırma, sağlık ve hizmetler sektöründe tehlike çanları çalmaya başladı bile... Bu yüzden bize düşen görev 31 Aralık 1999 ve 1 Ocak 2000 tarihinde kesinlikle seyahat etmemek ve çok acil durumlar dışında sağlık hizmeti almamak...

Dijital kıyamete çok az bir süre kaldı ve Türkiye bu soruna hala gerektiği gibi eğilmedi. İngiltere'de Haziran ayında "2000 seferberliği" ilan eden Tony Blair'in gerekçesi önlem almak için çok geç kalınmış olmasındı. Nitekim 2000 yılı uyumu konusunda, dünyanın en büyük danışmanlık kuruluşu olarak nitelendiren ABD'li Gartner Group'tan "en iyi" notunu alan Akbank'ın 2000 yılı uyum konusundaki çalışmalarına 1998 yılı başında başladığı görülmektedir. 1 Ocak sabahı raporlama hatalarından uluslararası telefon kesintisine, otel rezervasyonlarında aksamalardan, deniz taşımacılığında gecikmelere, banka hesap döğümlerinde hatalardan, kurumsal iflaslara kadar pek çok sorunla karşılaşabiliriz. Örneğin 1980 doğumlu olduğunuz halde nüfus dairesinin bilgisayarını 80-00=80 hesabını yapacağı için bir anda kendinizi 80 yaşında bulacaksınız; veya telefon idaresi 2000 yılbaşında yeni yılı tebrik amacıyla yaptığınız aramanın 99 yıl sürdüğünü ve 150 milyar lira ödemeniz gerektiğini savunacak. Kredi kartınızı artık kullanamaz hale geleceksiniz çünkü onun son kullanma tarihi "00"!

Türkiye'nin 2000 yılı sorunu için yaptığı çalışmalarla bu konuda az gelişmiş kategorisinde olduğu için başı daha çok ağrıyacağı benziyor. Yapılan bir açıklamaya göre Türkiye genelindeki radar sistemlerinin tümü 2000 yılına uyumlu. Ancak Avrupa havayolları şirketleri Türkiye'yi riskli gördüğü için bu alanlara yapılacak seferlere kuşkuyla bakıyor ve yeni yıl uçuşlarını iptal etmeyi planlıyor.

Hızlı tren şebekelerinin işletildiği kentler arasında da kazaların yaşanması mümkün. Bu nedenle Belçika demiryolları tedbir olarak 31 Aralık 1999, 1 Ocak 2000 tarihlerinde trenlerinin çalışmayacağını bildirdi.

İşletmecilerimize, şirket yöneticilerimize, küçük işletme sahibi vatandaşlarımıza da bir takım görevler düşüyor:

- * Kendilerini en kısa zamanda 2000 yılı problemi hakkında eğitmek,
- * Kargaşayı engelleyecek bazı önlemleri öğrenmek ve bütün bunları personeliyle paylaşmak, görevleri bölüştürmek,
- * İnternette bu problemle ilgili yayınlanan tüm güncel haberleri izlemek ve uyarıları dikkate almak.

Ziraat Bankası'nın belirttiğine göre alınabilecek teknik önlemler ise şunlar:

- * Var olan programların hatalarını düzeltmek ve test ederek mevcut sistemler üzerinde kullanmak,
- * Düzeltme maliyeti getirisinden fazla ise cihazı kullanmamak,
- * Eski uygulamayı değiştirmek veya yeniden yazmak.

Dijital kıyamet konusunda başarisı takdir edilecek kuruluşlardan bir tanesi başta da belirttiğimiz gibi Akbank. yüzde 88 oranındaki uyum puanı ile dünyadaki en yüksek puanı alan bu banka 2000 yılı sorunu için yaklaşık 4 milyon dolarlık bir harcama yapmış. Ayrıca 2000 yılı konusunda bir acil durum planına da sahip olan Akbank'ta 31 Aralık'ı 1 Ocak'a bağlayan gecede özel bir ekibin işbaşında bulunacağı belirtilmekte. Hayatımızı genelde kolaylaştıran bilgisayarlar bu sefer büyük boyutlarda sorunlara neden olacak gibi görünse de, bu problemleri aşmak mümkün. Yukarıda belirttiğimiz sorunların yaşanmaması için gerekli önlemlerin en kısa zamanda alınması dileğiyle...■

Yeşim ONUK

Mezunlarla Röportaj

Arda Arslan - Class of '95

Bize kendinizi biraz tanıtır mısınız?

19 Ekim 1973'te doğdum. Halkın Milliye İlkokulu ve 60 . yıl Anadolu Lisesi'nde okudum ve en son olarak da 1991'de DEÜ İşletme Fakültesi'ne girdim. 1995'te mezun olduktan sonra belli bir süre askere gidip gitmeme konusunda kararsızlık yaşadım .Daha sonra askerliğimi tecil ettirdim ve Commercial Union'a gazete ilanından öğrenip, başvurarak girdim. İşe finansal danışman olarak başladım. Daha sonra 1996 yılı sonunda Özel Müşteri Sistemi Projesi çerçevesinde yapılan satış müdürlüğü eğitimlerine katıldım ve satış müdürü oldum. 1 Mart 1999'da. CU'nun üç şubesinden Pasaporttaki otuz kişilik birinci şubenin yöneticiliğine terfi ettim. Altı ay oranın yöneticiliğini sürdürdüm ve dört aydır da 50 kişilik İzmir ikinci şubenin yöneticiliğini yapıyorum

DEÜ İşletme Fakültesi'ni ve İşletme Bölümünü seçmeniz özel bir nedeni var mı?

Neden işletmeyi seçtiğimi anlatmak daha doğru olacak çünkü bu sistemde kimsenin üniversitesini isteyerek seçebileceğine inanmıyorum. Ama bölümünüzü biraz seçebiliyorsunuz. Ben Lise 3'e

kadar hep endüstri mühendisi, makine mühendisi olmak istedim, ama bunu düşünürken de bilinçli olmadığının farkına vardım. Makine ve endüstri mühendisliğinin gerçekten ne anlama geldiğini bilmiyordum ve öğrendiğim zaman da bu mesleklerin bana uygun olmadığını anladım. İşletmenin neler kapsadığını ve bu alanda neler yapabileceğimi öğrendikten

sonra hoşuma gitti ve bir anda fikir değiştirdim. TM'ye döndüm ve okuduğum süre içerisinde de böyle bir değişiklik yapmış olmaktan çok memnundum. İşletme bölümünde okumaktan gerçekten hoşnut kaldım. DEÜ'ye başladığımda hayal ettiğimden çok farklı bir ortam karşıma çıktı. Hocalar çok farklıydı ,çok anlayışlıydı, arkadaş ortamı çok güzeldi. Bizim gerçekten farklı olduğumuz bize hissettirildi. Bütün okul ve dönem içerisinde biz çok farklı yetiştirildik ve

o farkın güveniyle mezun olduk. İşte o güvenle ben şu anda şirkette bu başarıyı elde ettiğime inanıyorum. Okulumu, okuduğum süre içerisinde çok sevdim ama değerini mezun olduktan sonra daha iyi anladım. Eminim sizler de bunu hissedeceksiniz ve Türkiye'deki herhangi bir okuldan eğitimsel açıdan hiçbir farkımız olmadığını göreceksiniz. Okulunuzun verdiği güveni hissedin ve emin olun ki mezun olduktan sonra bu size çok şey kazandıracak.

Bu mesleği seçmeniz sebebi nedir? İşinizden biraz bahseder misiniz?

Hayat sigortası benim çok keyif aldığım bir alan çünkü hayat sigortasının gerekliliğine inanıyorum. Özellikle geliş-

miş ülkelerde hayat sigortası çok önemli bir kavram ve insanların vazgeçemeyecekleri bir parçası olmuş ; herkesin hayat sigortası var. Hayat sigortasının bu kadar önemli olmasının nedeni şudur: Ekonomik açıdan ülkenin kalkınmasında tasarruf önemli bir rol oynar. Enflasyonu kırmamanın iki yolu vardır; yatırım ve tasarruf. Yatırım sanayicilerin işidir ama tasarruf bizim işimizdir. Kişileri tasarruf yapmaya teşvik eden yegane yatırım örgütü hayat sigorta-

sıdır. Kişilerin disiplinli ve düzenli yatırım yapmasını sağlar. Bu yüzden Batılı ülkelerde devlet bu konuda hem bireysel hem de kurumsal bazda çok iyi teşvikler veriyor; halkı, sürekli, eğitici yayınlar ve derslerle bilinçlendiriyor. Böylece hayat sigortasına gerekli yatırım yapılıyor. Dünyada en yüksek oran İsviçre ve Japonya'da. Kişi başına yıllık ödenen hayat sigortası 2000 USD. Diğer gelişmiş ülkelerde 1000 USD. Türkiye'de bu 4 USD. Bunun bir sürü nedeni var. En başta ekonomik ve sosyal nedenler yer alıyor. Sektörde daha önce yapılmış yanlış uygulamaları da buna ekleyebiliriz. Ancak son dört yıldan beri bunun çok değiştiğini söyleyebilirim. Devlet de artık hayat sigortasının farkına varmaya başlıyor. Bunun için bir çok yeni düzenlemeler var ve önümüzdeki yıl çok önemli çıktılar bekliyoruz. Çok büyük teşvikler gelecek. Hayat sigortası sektörü hak ettiği yere önümüzdeki dönemde kavuşacak ve bence bu sektör şu an Türkiye'de en çok gelecek vaat eden sektördür.

☞ Sizce Türk halkı bu konuda nasıl bilinçlendirilmeli?

İlk önce devletin bir şeyler yapması gerekiyor. CU olarak biz reklam yapmayan bir şirketiz. Biz sektörün hep birlikte hayat sigortası reklamı yapması gerektiğine inanıyoruz. Aynı makarnaacılar derneği gibi. Önce insanlara hayat sigortasının ne olduğunu anlatmamız gerekiyor. Şirketlerin her müşteriye çok detaylı bilgi vermesi gerekiyor. Üstün körü bilgiler verdiğiniz zaman müşteri yanlış anlıyor ve geriye dönebiliyor. Şirket olarak müşterilerimize hayat sigortası uzmanı göndermemiz gerekiyor. Şu an bizim bünyemizde çalışan finansal danışmanlar bir hayat sigortası uzmanıdır ve bizim farkımız da buradan kaynaklanır. Biz tamamı üniversite mezunu bu kadroya işe girince 3 haftalık bir eğitim veriyoruz ve sonrasında da haftalık şube eğitimlerimizle devam ederiz çünkü sürekli gelişen bir sektördeyiz ve buna

ayak uydurmamız gerekiyor. Şu anda Türkiye'de hayat sigortası konusunda en uzman kadro olduğumuzu söyleyebilirim ve farklılığımız da buradan geliyor. Eğer tüm sektörler kadrolarını bu şekilde oluşturursa bilinç düzeyi daha çabuk artacaktır.

☞ Bir iş gününüz nasıl geçiyor?

Sabah geldiğimde önce 6'şar kişilik ya da bireysel toplantılar yapıyorum. Sonra satışlara ilişkin görüşmeleri topluyorum. Mülakatlar, işe alım görüşmeleri bunu izliyor. Daha sonra niteliksel gelişimi sağlamak için görüşmeler yapıyorum. Memolar dağıtıyorum, seri ürünlerle ilgili eğitim toplantıları yapıyorum. Daha çok planlar yapıp bunları uyguluyorum.

☞ Bir zamanlar sizin bulunduğunuz konumda şimdi bizler varız. DEÜ İşletme fakültesi öğrencilerine önerileriniz nelerdir?

Öncelikle yaptıkları işten keyif almaları; çünkü ben yaptığım işten keyif alıyorum. Bir işi severseniz onu en iyi şekilde yaparsınız. İkinci olarak bulunduğum konumu en iyi şekilde değerlendiririm. Benim hem iş hayatımda hem de hayatımın her safhasında uyguladığım 7 ilkem vardır. Birincisi, ne olursa olsun, ne yaşarsanız yaşayın neşenizi asla kaybetmeyin. İkincisi, ne olursa olsun yaratıcılığınızı kullanın; üçüncü olarak, işinizi en iyi şekilde yapmak için huzurlu olun. Dördüncü prensibim kendime güvenmektir. Beşinci olarak, iş hayatında belli bir hiyerarşi vardır ve konuşurken diploması kurmak sizi yükseltecektir. Altıncı olarak, mütevazı olun ve kendinize olan inancınızı kaybetmeyin. Bunun yanı sıra öfkenizi, korkularınızı ve hirsınızı kontrol edin.

☞ Öğrencilik süresince yapılan stajların gerekliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Stajların iş dünyasını tanımadaki yararlı olduğunu düşünüyorum. Buna rağmen dört yıl boyunca bir

çok staj yaparak öğrencilik hayatını bunlarla doldurmanın yanlış olduğunu düşünüyorum. Bence okuldayken öğrenciliğin tadı çıkarılmalı.

☞ İşletme Kulübü hakkındaki görüşlerinizi öğrenebilir miyiz?

Gördüğüm kadarı ile benim okuduğum zamandan beri bayağı yol kat etmiş ve başarılı çalışmalara imza atmış. Bizim dönemimizde Tanıtım ve Mülakat Günleri çok faydalı geçirdi ve bizim için gerçekten önemli bir organizasyondur. İleride İşletme Kulübü'nün daha da iyi faaliyetlerde bulunacağına inanıyorum.

☞ Hobileriniz nelerdir ?

Müzik ve yoga. Yoga insana farklı bir bakış açısı veriyor. Yeni bir durumla karşılaştığınız zaman karar vermenizi sağlıyor. Profesyonel olarak da gitar çalıyorum. Ayrıca okulun müzik kulübüne de üyeydim. ■

Esra IŞIN
&
Önder UYAN

Metin Akpınar'la Sanata ve Siyasete dair...

“ İnsanın insan olabilmesi için genetik şifreye müdahale edemiyoruz,ama çevreye müdahale edebiliyoruz. Onun için hep birlikte bilgilerimizin yeşerdiği ortamları güzelleştirmeye çalışmalıyız. O zaman muasır medeniyetler seviyesine ulaşabiliriz. Bunun için de doğru bilgiye ucuz ve eşit şekilde ulaşmamız gerekiyor. ”

Bu sözleri söyleyen ve sanat,siyaset ve iş dünyası hakkında çok yönlü yaklaşımlar sunan METİN AKPINAR ile sürükleyici ve hoş bir sohbet yaptık. Burada sizlerle özellikle sanat ve siyasetle ilgili fikirlerini paylaşacağız.

• Son zamanlarda tiyatro ile pek ilgilenmiyorsunuz. Sinema ile ilgilenmeye başladınız, ayrıca reklam filmlerine de ağırlık veriyorsunuz. Tiyatroya ilginizin azalmasının sebebi nedir ?

İnsanların birbirleri üzerindeki değer yargıları çok önemli. Bunu en yoğun tiyatrodaki hissediyorsunuz. Tiyatro bin başlı bir canavar gibi ve zapt etmeyi başardıktan sonra inanılmaz bir keyif. Neden bıraktık? Biz tiyatro yaptığımız zaman nüfusun yüzde 30'u kentte yaşar, ayda bir-iki kitap okur,tiyatrosinema ve baleye giderdi. Toplum sanatçıyı gelişmeye zorlardı. Sonradan ülkenin doğusundan batıya göç yaşadık. Kent kültürü yerine yoz bir kültür oluşmaya başladı. Talepler yozlaştı. Ne kadar seviyesiz işler yaparsanız o kadar talep artar hale geldi. Böyle olunca kendi yaptığımız işi doğru bir biçimde ve istediğimiz gibi yapma şansımız azaldı. Bir başka neden, tiyatroyu yapacak insan kaynağının azalmasıydı. İnsanlar 70-82 yılları arasındaki dönemde dövuştüler. Bu talep azlığı ve kaynak tıkanıklığı tiyatrocuyu yetişmesini engelledi.

• Hayatın güzelliğinin anlaşılabilmesi için sanatçılar topluma

inanılmaz faydalar sağlıyorlar. Sizin bu konsept içerisinde topluma bundan sonra vermek istedikleriniz nelerdir?

Benim idealim,rahmetli Halidun Taner'in de ideali idi. Kabare tiyatroları genellikle küçük salonlarda ve rafine yapıyor ama bizim izleyicimiz Zeki Alasya-Metin Akpınar'ı biraz fazla büyüttü ve biz o küçük kabare türü içerisinde kalamadık. Büyük kalabalıklara açıldık. Olay kabare tiyatrosu formatından biraz saptı. Onun için idealimizde küçük bir tiyatrodaki nezih bir salonda gönlümüzce rafine espri üreteceğimiz bir platformu kazanmak var. Tiyatrodan başka bir de daha çağdaş bir sanat olan ve daha büyük kalabalıklara ulaşabilen sinema var. Şimdiye kadar sinemada kırk film yaptık ama o filmler o dönemin gerektirdiği boyutta, o dönemin teknolojisi ve sermayesi ile gerçekleştirilen filmlerdi. O dönem amacına ulaştı, ama bence olması gereken yere ulaşmadı. Artık Türk sineması çağdaş teknolojiyi kullanmaya başladı ve bundan böyle sinemada iyi ürün vermek olası diye düşünüyorum.

• Son zamanlarda stand-up gösterilerle insanlara gülmece sa-

natını daha çok benimsetmeye çalışanlara bakış açınız nedir?

Ben tiyatrodaki çok sesliliğe inanan bir yapıya sahibim. Nasıl siyasi partiler yelpazesinde sağ, sol, merkez var ise, tiyatrodaki onun olmasını istiyorum. Yani kabare tiyatrosu da olacak, seks tiyatrosu da olacak, opera da, bale de olacak. Stand-up komedi de olacak. Böyle bir eksikliği gidermesi bakımından olumlu karşıyorum, ancak bu yelpazenin daha sağlam kanatları yok iken, 6-7 kişinin bireysel bir görüşle, tek başına bu işi yapmasını biraz fazla buluyorum. Gene de bu çocukların becerisini görmezden gelmek olası değil. Ciddi bir çizgiye ulaştılar. Özellikle bir ikisi daha rafine, daha amaca uygun çalışmalar yürütüyor; fakat genelde değerlendirdiğimiz zaman yüzeysel bir politika, yüzeysel bir erotizmden başka bir şey içermiyor.

• Sanatçıların yoğun emek vererek oluşturdukları bazı ürünleri kimi insanlar suiistimal ediyorlar. Telif hakları yasasının bazıları için iyi yanlar içerip, bazıları için ise hiç bir olumlu yanının olmaması gibi... Bu konudaki görüşlerinizi öğrenebilir miyiz?

Telif hakları yasasında net olarak tiyatronun adı bile geçmiyor. Daha çok yazılım alanında; ki o da daha çok sağ iktidarların çabasıyla gerçekleştirildi. Bir de trilyonlarca para döndüğü için müzik piyasasında telif olayı çözüldü. Biz ürettiğimiz olaylarda sadece komşu hakları diye bir haktan yararlanıyoruz. Genelde tiyatro yapının sahibi yazardır. Oysa ki bunun böyle kalmaması gerek. Biz yazardan bir oyunu alırız, stüdyo çalışmasını yaparız, hatta yeniden yazarız, sonra ona müzik ilave ederiz, dans ilave ederiz, ona isimimizi yazarız. O artık başka bir yapıt olur. Buraya müzik telifinin de girmesi lazım, oyuncunun hakkının da girmesi lazım. O yüzden telif haklarının bölünebilirliği esası getirilmeli. Tarih, süreç ve para belli olmak koşulu ile o hakkı birileri satın almalı. Bunun daha kötüsü teknolojinin bu kadar gelişeceğini bilmeden yaptığımız sanatsal ürünlerde, örneğin sinema filmlerinde, biz paramızı almışız, imzamızı atmışız, bütün haklarımızı devretmişiz ve bu insanlar hiç özelleştiri yapmadan bunları tekrar ve ısrarla yayınlıyorlar. Hatta bizi kendimize kırdırıyorlar. Bir kanalda bizim dizimiz oynuyorsa karşımıza filmimizi koyuyorlar. Bunun da halledilmesi çok zor çünkü medyatik bir güç oluştu. Medyaya karşı bir şey üretmek artık imkansız gibi ve bu sömürü yüzünden de, zannediyorum bu durum daha devam edecek; ama bence esas güç millettir, gençlerdedir, sizlerdedir. Siz dayatırsanız ses gelecektir. Yani eylem koymak lazım. Nasıl eylem konulur? Yüz kişi bir araya gelip, telefon etseniz telefon-

lar kilitlenir. Üç gün yüklenseniz medya çalışmaz. Bu çok ciddi bir sorun ve çok çabuk halledilmesi lazım.

❖ **Herkesin sizin son yıllarda yoğunlaştığınızı düşündüğü siyaset alanında konuşmak istiyoruz...**

Demin de söz ettiğim gibi ben kabare tiyatrosu yaptım. Kabare tiyatrosu bir başkaldırı, bir ironi tiyatrosudur. O yüzden politikayla zaten iç içeyim. Bu da otuz yedi senedir politikayla uğraşıyorum demektir. Bu ülkenin biraz düşünen, biraz etrafa bakan ve antenleri açık bir insanı olup, bir de bu ülkede yanlışlıklar, haksızlıklar yapıldığına şahit olunca kendini faturanın dışında tutmak olası değil. O nedenle politikaya biraz daha yakın, biraz daha sıcak olmaya özen gösterdim son yıllarda .

❖ **Politikayla aktif olarak uğraşmayı düşündünüz mü?**

55. Hükümetten önce birkaç arkadaşımınla beraber böyle bir atılımım oldu çünkü politikaya pozitif bilimi sokmak istiyordum, fakat bunu gerçekleştiremedik. Hem erken seçim bastırıldı, hem de arkadaşlarımızdan bazıları siyasi gelecekleri için yalnız ve özgür davranma zorunluluğunu hissettiler. Durum böyle olunca da bana pasif politika yapmak düştü. Ben galiba pasif politikayı daha çok seviyorum. Türkiye'nin geleceği diye baktığım demokrasinin yerleşmesi yolunda vazgeçilmez unsurlar olarak gördüğüm, platform, dernek, sivil toplum örgütü, demokratik kitle örgütü gibi sivil inisiyatif diye adlandırılan uygar örgütler içerisinde olmak bana daha doğru bir yol gibi geliyor.

❖ **Parlamentar sistemde bazı eleştiriler var. Bunu en son Yeni Demokrasi Hareketi'nde Cem Boyner şöyle dile getirdi: "Biz bir oy veriyoruz, İstanbul'daki aydınlar bir oy vermiş oluyor. Anadolu'nun ücra köşesindeki insanlar bazılarının zorlamasıyla, yönlendirmeyle oy veriyorlar. İşte bu oylar eşit**

sayılıyor ve bu ülke bu yüzden yanlış yönetiliyor." Bu görüşe ne yorum getiriyorsunuz?

Ben Cem Boyner'in genel siyasi görüşüne katılmıyorum ama bu fevkalade doğru bir görüş. O da şundan kaynaklanıyor. Siyasi partiler yasası ve seçim yasası değiştirilmek zorunda. Yani delege olayı derhal kaldırılmalı ve gerçek üye seçimine geçilmeli; siyasi partiler üye kaydetmeli ve bu üyeler en az altı ay aidatını ödemiş, isimleri ve adresleri belli üyeler olmalıdır. Tabii bu zor bir yol, onun için de tercih edilmiyor. Mesela partinin beş milyonluk bir tabanı varsa ve bunun 1.5 milyonu üyeyse, bu insanları mutlu etmek zor. Diğer taraftan 800 tane delegeyi mutlu etmek çok kolay. O yüzden siyasi partiler bu yöntemleri kullanarak bizi idare edenleri seçtiriyorlar. Diğer bir deyişle delege seçiyor. Toplasanız 23 tane parti var ve 37 milyon seçmenin oyunu adeta 5-6 bin kişi kullanıyor. Türkiye'de demokrasi 5-6 bin kişinin elinde demektir. O yüzden bunun öncelikli olarak ve çok çabuk değiştirilmesi lazım.

❖ **Son zamanlarda iş adamı kimliğiniz ile de isminizi duyuruyorsunuz. Hatta kimi zaman sanatçı ve siyasetçi kimliğinizi bile geride bırakacak şekilde. Bu durumu neye bağlıyorsunuz?**

Maalesef doğru, ama bu, işin doğru yapılmasından kaynaklanıyor. Şimdi KİPA hipermarketleri açacak bir kuruluşumuz var. Bu kuruluş yüz eşit ortaklardan oluşuyor. Bir defa bu format bana daha uygun geliyor. Bu iyi bir model ve kendini ispatladı. O yüzden de iyi gidiyor. Kuruluşunda bir minik fabrikayla başlayan aşağı yukarı 7.5 milyon USD'lık bir yatırım bugün piyasa değeri olarak 100 milyon USD'lık bir seviyede ve bu iyi gittiğini ispatlıyor. Onun için benim çok iyi bilmediğim bir işte çok öndeyiz. ■

Alper ÜSTÜN
&
Serkan UZMEN

Merzik

DEPECHE MODE

"DEPECHE
MODE
BİR
FİLM
OLSAYDI,
MARTİN
SENARİST
VE
YÖNETMEN
OLURDU,
BENSE
AKTÖR..."

Dave GAHAN

Tam on bir sayfalık ve iki harfli bir efsane Depeche Mode. Koşmak, hatta heceleme ile başladıkları yollarına inanç şarkılarıyla devam ettiler; ardından son albümleri "Ultra (1997)" ile Depeche Mode'un sadece bir British synth - pop grubunun ismi - değil, aynı zamanda yepyeni ve sınırlarını koymak yerine merkezden uzağa taşıyan uçsuz bir müzik türünün tek ifadesi olduğunu ispat ettiler.

Grubun Dave Gahan'dan önceki ilk vokalisti, "Speak & Spell (1981)" albümünden sonra Yazoo'yu kurmak için ayrılan Vince Clark'tı. "Songs of Faith and Devotion (1993)" albümü tamamlanmaya kadar dört kişilik bir ekiple yoluna devam eden grup, Alan Wilder'in da ayrılmasıyla üç kişi kaldı.

Dave, kendini yenileyebilmesi için grubun önce bir süreliğine yok olması gerektiğine inanıyor ve bu yüzden, Depeche Mode'u U2'ya çok benzettiğini söylüyor. Nitekim, her albümleri ile birlikte bizim de "yeniden doğuş"lar yaşadığımız ortada. Ultra albümünden önce uyuşturuculara kendini fazlaca kaptıran Dave Gahan, atlattığı overdose ölüm tehlikesinin ardından iyileşmiş ve yepyeni bir ruh hali ile taze şeyler yapılmasının gerekliliğini kabullenmiş görünüyor. Bu bağlamda Martin'in, daha önce de olduğu gibi, söz sahibi olmasından çekinmiyor.

İlk albümleri Speak &

Spell'de sadece iki şarkı Martin Gore'a ait iken, Some Great Reward (1984)'daki "If you want" hariç geri kalan DM şarkılarının söz ve müzikleri tümüyle Martin Gore'a aitti. DM'de Dave'in yerini kimsenin dolduramayacağı ve DM şarkılarını ondan başka kimse tarafından böyle söyleyemeyeceği fikri bir gerçektir. Rahatlıkla söyleyebiliriz ki, söz ve müzikler Martin'e ait olsa da, Dave'in söyleyiş tarzı ve sözlere olan hakimiyeti, sözleri yazanın Dave olduğu hissini uyandırıyor. Eğer söz, o sözün söyleniş biçimiyle bir anlam buluyorsa, bu Martin'in acı vererek titreyen ve Dave'in ise içinden serin bir hava akan, kalın ve tünel gibi sesinde gizlidir. Kısacası, Dave'in deyişle, "Benim sesim ve Martin'in müziği, Depeche Mode'un niye iki harfli bir efsane olduğunun ispatıdır: DM"

"Violator (1990)" sonrası, Songs of Faith and Devotion albümüyle gelen tarz değişikliği farklı tepkiler aldı. Kimilerine göre bu gerekli bir değişim iken, bazı kitleler ise müziğin artık kendileri için yapılmadığına inanarak, Dave Gahan'ı bireyci davranmakla suçladılar. Los Angeles'da yaşamaya başlamasının ardından bir aşk hikayesi ve sonraları Gang of Four, Jane's Addiction ve Alice in Chains ile rock'a olan duyarlılığının artması bu albümdeki elektro gitar ve distorsiyon seslerini ön plana çıkardı. Bunda Nirvana, Smas-

hing Pumpkins ve Sonic Youth gibi grupların prodüktörlüğünü üstlenen, Garbage'dan da tanıdığımız Butch Vig'in de katkısı büyüktü. Ama şu da atlanmamalı ki, Songs of Faith and Devotion albümü ile müzik kariyerlerinin en "elzem" şarkılarından birine de imza attılar: "In Your Room..."- arzuların odandaki zamana hakim olabiliyorsa, hemen sabah olmasına izin verecek misin? yoksa beni burada böyle terk mi edeceksin? karanlığında, bilinçsiz esaretinde...sözlerinle sallanıyorum, nefesinde yaşıyorum, tenini hissediyorum, her zaman burada mı kalacağım, bu koltukta...-Böyle bir şarkının sinopsisini de zaten ancak bir "ampul" paklardı.

Aynı yıl içinde, orijinal albüm formatında "Songs of Faith and Devotion / LIVE" piyasaya çıktı. Bu albümün bana hissettirdiği en yoğun duygu kiskançlıktır. Henüz bir DM konserine teşrif edememiz nedeniyle, gerideki seyirci çığlıklarının bende yarattığı derin kiskançlık...

Yıl 1997...Hayranlarını diken üstünde tutan uyuşturucu depremi sonrası koyulan son nokta, "Ultra". Sessizliğe terk edilen çocuksu bir masumiyetten silahın namlusuna varana dek geçen bir zaman.... "80'li yıllarda yaptığımız albümlerden şimdi yılda iki tane yazabilirim" diyor Martin ve ekliyor: "20 yıldır şarkı yazıyorum, oysa ki Barrel of a Gun hala ilerlemeler kaydedebildiğimin en önemli kanıtıdır". Martin'in en sevdiği gruplar Massive Attack ve Smashing Pumpkins olunca da "Songs of Faith and Devotion" ve "Ultra" niteliğindeki albümlerin nasıl ortaya çıktığı hakkında da fikir sahibi olabiliyoruz. Bomb the Bass'tan Tim Simenon'un prodüktörlüğünü üstlendiği ve ilk kez gerçek davul kullandıkları "Songs of Faith and Devotion"a yakın bir albüm olan "Ultra"da, "Freestate" ve "Sister of Night" gibi unutulma-

yacak şarkılarda Martin Gore imzası var. Ultra'da birbirinden çok farklı çağrışımlar uyandıran gitar tınlarının bolca eşlik ettiği bir albüm. Bu özellikle "Home"daki evcil, "Sister of Night"daki şefkatli ve "Freestate"deki asi sololar.

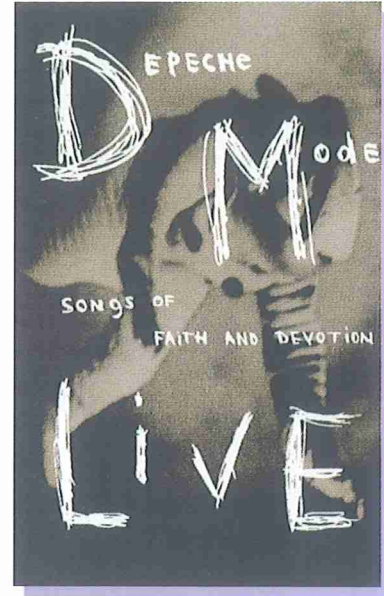
Albümlerinden doğru şarkıları single olarak seçmeyi şimdiye dek çok iyi başardılar. İlk single toplamaları olan "The Singles 81- 85"in ardından, "Black Celebration"dan "Ultra"ya kadar uzanan single'ları içeren "The Singles 86 - 98" çıktı. Son single'ları olan "Only When I Lose Myself" de bu albümde yer alıyor. Eğer tüm DM albümlerine sahip değilseniz, ilk etapta bu "singles collection"ları edinebilirsiniz

Depeche Mode'a hitaben yapılan 11 saygı albümü bulunuyor. Bunlardan sonuncusu geçen yıl tamamlanan "For The Masses" albümüdür. İçinde The Cure, Smashing Pumpkins, Dishwalla, Apollo 440, ve Rammstein gibi önceden tanıdığımız gruplar yanında, "iyi ki de tanımadık" dediğimiz God Lives Underwater, Hooverphonic, Failure gibi saygı duruşunda bulunulan yeni gruplar da var. Albümün açılışını "Never Let Me Down" ile Smashing Pumpkins kapanışı ise "Stripped" ile şarkının orijinalindeki utangaç tavrı cüretkar bir teklife dönüştüren Rammstein yapıyor. 16 farklı grup, 16 farklı şarkı ve görkemli bir tören...

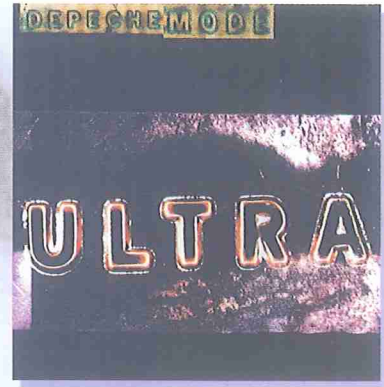
Yaklaşık 20 yıldır süren bir fırtınanın daimi hortumu Depeche Mode. Her kurtuluşumuzda rahatlamak yerine, içinde her savrulduğumuzda "bir oh çektiğimiz" esrarengiz bir hortum. Bizler ise hortumun üst tabakasında yerleşim hakkına sahip takipçileriz.■

Kaan PAMUK

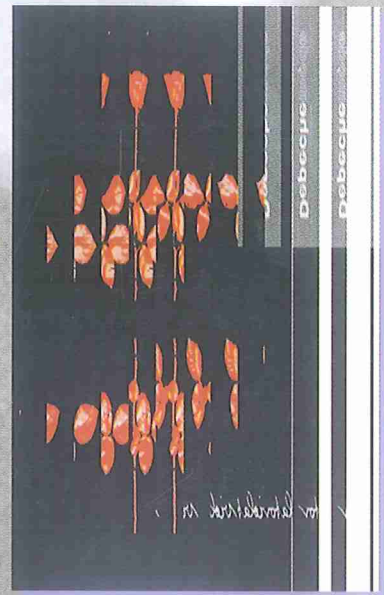
Kaynak: Roll-AA, GP, ND.

Songs of faith and devotion (LIVE) 1993

Ultra 1997

Violator 1990

hing Pumpkins ve Sonic Youth gibi grupların produktörlüğünü üstlenen, Garbage'dan da tanıdığımız Butch Vig'in de katkısı büyüktü. Ama şu da atlanmamalı ki, Songs of Faith and Devotion albümü ile müzik kariyerlerinin en "elzem" şarkılarından birine de imza attılar: "In Your Room..."- arzuların odandaki zamana hakim olabiliyorsa, hemen sabah olmasına izin verecek misin? yoksa beni burada böyle terk mi edeceksin? karanlığında, bilinçsiz esaretinde...sözlerinle sallanıyorum, nefesinde yaşıyorum, tenini hissediyorum, her zaman burada mı kalacağım, bu koltukta...-Böyle bir şarkının sinopsisini de zaten ancak bir "ampul" paklardı.

Aynı yıl içinde, orijinal albüm formatında "Songs of Faith and Devotion / LIVE" piyasaya çıktı. Bu albümün bana hissettirdiği en yoğun duygu kiskançlıktır. Henüz bir DM konserine teşrif edememiz nedeniyle, gerideki seyirci çığlıklarının bende yarattığı derin kiskançlık...

Yıl 1997...Hayranlarını diken üstünde tutan uyuşturucu depremi sonrası koyulan son nokta, "Ultra". Sessizliğe terk edilen çocuksu bir masumiyetten silahın namlusuna varana dek geçen bir zaman.... "80'li yıllarda yaptığımız albümlerden şimdi yılda iki tane yazabilirim" diyor Martin ve ekliyor: "20 yıldır şarkı yazıyorum, oysa ki Barrel of a Gun hala ilerlemeler kaydedebildiğimin en önemli kanıtıdır". Martin'in en sevdiği gruplar Massive Attack ve Smashing Pumpkins olunca da "Songs of Faith and Devotion" ve "Ultra" niteliğindeki albümlerin nasıl ortaya çıktığı hakkında da fikir sahibi olabiliyoruz. Bomb the Bass'tan Tim Simenon'un produktörlüğünü üstlendiği ve ilk kez gerçek davul kullandıkları "Songs of Faith and Devotion"a yakın bir albüm olan "Ultra"da, "Freestate" ve "Sister of Night" gibi unutulma-

yacak şarkılarda Martin Gore imzası var. Ultra'da birbirinden çok farklı çağrışımlar uyandıran gitar tınlarının bolca eşlik ettiği bir albüm. Bu özellikle "Home"daki evcil, "Sister of Night"daki şefkatli ve "Freestate"deki asi sololar.

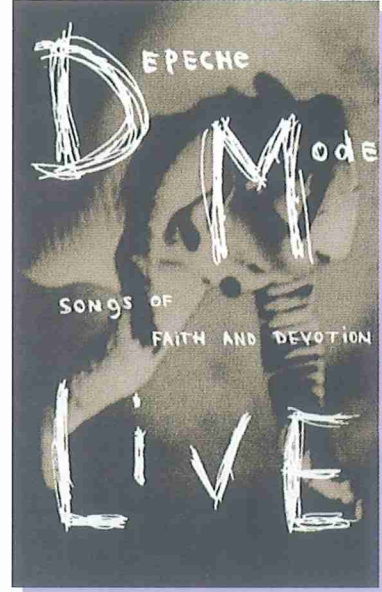
Albümlerinden doğru şarkıları single olarak seçmeyi şimdiye dek çok iyi başardılar. İlk single toplamaları olan "The Singles 81- 85"in ardından, "Black Celebration"dan "Ultra"ya kadar uzanan single'ları içeren "The Singles 86 - 98" çıktı. Son single'ları olan "Only When I Lose Myself" de bu albümde yer alıyor. Eğer tüm DM albümlerine sahip değilseniz, ilk etapta bu "singles collection"ları edinebilirsiniz

Depeche Mode'a hitaben yapılan 11 saygı albümü bulunuyor. Bunlardan sonuncusu geçen yıl tamamlanan "For The Masses" albümüdür. İçinde The Cure, Smashing Pumpkins, Dishwalla, Apollo 440, ve Rammstein gibi önceden tanıdığımız gruplar yanında, "iyi ki de tanımadık" dediğimiz God Lives Underwater, Hooverphonic, Failure gibi saygı duruşunda bulunulan yeni gruplar da var. Albümün açılışını "Never Let Me Down" ile Smashing Pumpkins kapanışı ise "Stripped" ile şarkının orijinalindeki utangaç tavrı cüretkar bir teklife dönüştüren Rammstein yapıyor. 16 farklı grup, 16 farklı şarkı ve görkemli bir tören...

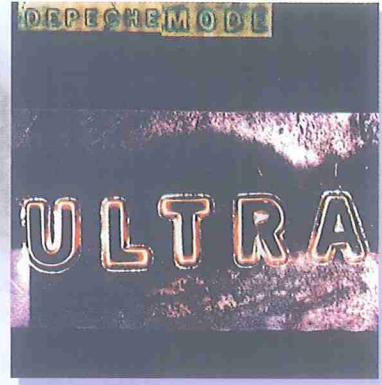
Yaklaşık 20 yıldır süren bir fırtınanın daimi hortumu Depeche Mode. Her kurtuluşumuzda rahatlamak yerine, içinde her savrulduğumuzda "bir oh çektiğimiz" esrarengiz bir hortum. Bizler ise hortumun üst tabakasında yerleşim hakkına sahip takipçileriz.■

Kaan PAMUK

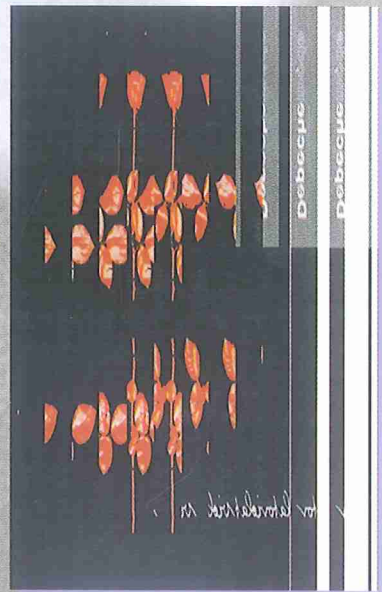
Kaynak: Roll-AA, GP, ND.

Songs of faith and devotion (LIVE) 1993

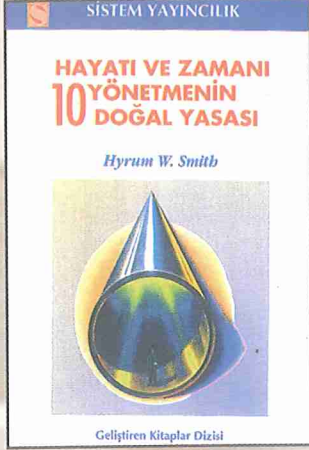

Ultra 1997

Violator 1990

Kitap

Hyrum W. Smith
Çeviri: Adalet Çelbiş
Sistem Yayıncılık 278 sayfa

Hayatı ve Zamanı Yönetmenin 10 Doğal Yasası

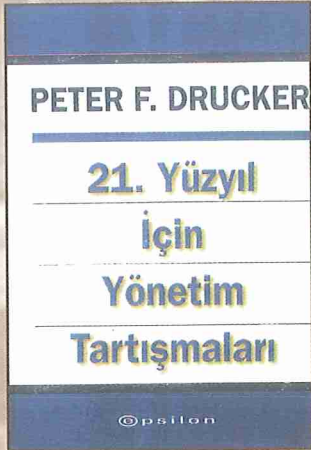
Doğal Yasalar, insanlar farkında olsun olmasın, her zaman yanı başımızda var olmuştur. Bireysel üretkenlik ile doyumunu artırmak, zamanı yönetebilmek, hayatı kontrol edebilmek kitap-taki doğal yasaların hedefleri arasındadır. Bu da kişinin kendine ait özdeğerleri günlük hayatına yansıtabilmesiyle olur. ■

Prof. Dr. Emre Kongar
Remzi Kitabevi 184 sayfa

Konsantremi Bozma

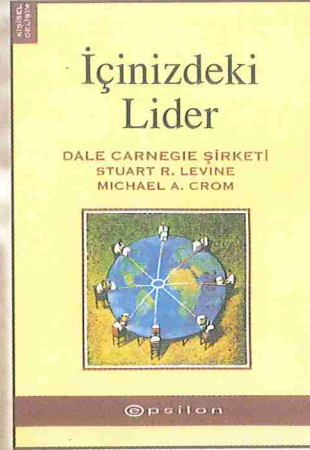
Prof. Dr. Emre Kongar, keskin gözlem gücü ve derin kültürü ile hem Türkiye'deki medyanın, hem de medyatik Türkçe'nin sorunlarına eğiliyor. Mütteahhitlerin medya patronluğuna soyunduğu, spikerlerin, liderlerin ve köşe yazarlarının inanılmaz Türkçe yanlışlarıyla dilimizi yozlaştırdığı günümüz Türkiye'sinde bu yapıt derin bir yaraya merhem olacak gibi görünüyor. ■

Peter F. Drucker
Çeviri: İrfan Bahçivangil /
Gülenay Gorbun
Epsilon Yayınevi 210 sayfa

21. Yüzyıl için Yönetim Tartışmaları

Tahminlerden değil, gelecekte söz eden bu kitapta 21. Yüzyılda ortaya çıkacak olan yönetim ve organizasyon sorunları ele alınıyor. Kitapta anlatılan sorunlar, yapılan tartışmalar, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin tümünde (örneğin Kore'de, Türkiye'de) yaşanmaya başlandı bile. Bu sorunlara çözüm bulmak isteyen organizasyon ve yöneticilerin sayısı henüz yeterli sayıya ulaşmadı. Oysa bugünden bu sorunlarla mücadele etmeye başlayan, kendilerini yeni mücadelelere hazırlayan kişi ve kuruluşlar geleceğin liderleri olacaklar ve yarınlara hükmedecekler. Bu yüzden bu kitap, sizi eyleme geçmeye çağırıyor. ■

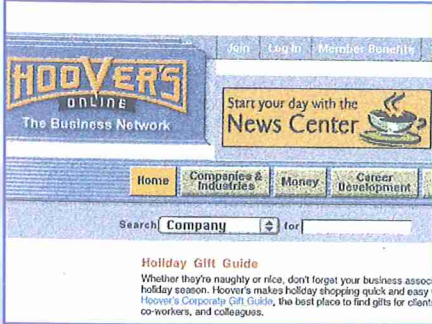

Stuart R. Levine /
Michael A. Crom
Çeviri: Meltem Erkmən /
Nazlı Uzunali
Epsilon Yayınevi 176 sayfa

İçinizdeki Lider

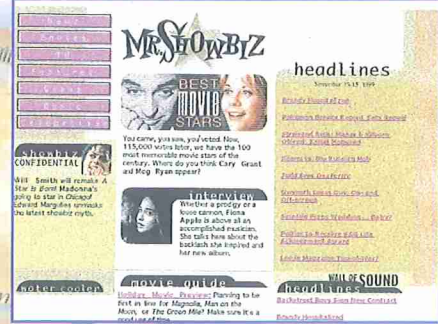
Yirmi birinci yüzyıla yaklaşırken, dünya büyük bir değişim yaşıyor. Birkaç yıl içinde bilgi çağının gelişimine, bilgisayarların günlük hayatta işlevinin büyümesine ve bunlar kadar önemli olan insan ilişkilerinde devrime tanık olduk. Artık iş dünyasını müşterilerin istek ve ihtiyaçları kontrol ediyor. Yöneticiler, rastgele, emirlerin büyük bir sadakatle yerine getirilmesini bekleyemiyorlar. Bu değişim, hepimizin kafasındaki lider tipinden farklı bir lider tipini zorunlu kılıyor. Şirketin bir kırbaç ve bir koltukla yönetildiği günler artık çok gerilerde kaldı. İÇİNİZDEKİ LİDER, bu çağın gerektirdiği lider tipinin özelliklerini anlatıyor ve herkesin, kendi içindeki lideri keşfetmesini sağlayacak ipuçlarını veriyor. ■

INTERNET

www.hoovers.com

Oldukça kapsamlı hazırlanan bu işletme ve ekonomi sayfasında iş seyahatlerinizden kariyer gelişiminize kadar bir çok konuda bilgi verilmiş. Para hakkında da bilgi ve linkler bulabileceğiniz bu sitede; şirket profillerine, günün şirketine ve haber merkezine de göz atmanız mümkün. ■

<http://www.mrshowbiz.go.com>

Şov dünyasıyla ilgilenenler, özellikle de sanatçıların özgeçmişlerini, fotoğraflarını ve onlarla ilgili son haberleri merak edenler için hazırlanmış bir site. Ayrıca şov dünyasıyla ilgili gelişmeler, kutlamalar, müzik listeleri, filmlerin gişe hasılatı ve oyunların hepsi bu adreste. ■

www.hotjobs.com

İnternetteki olanaklar artık sınır tanımıyor. Gün geçtikçe her şey bilgisayar ekranından idare edilir hale geldi. Hotjobs.com da iş imkanlarını ayağınıza getiriyor. Bu sitede bir özgeçmiş oluşturarak dilediğiniz şirketlere gönderebilirsiniz. Hatta site, potansiyel işinizi korumanız için size bir kontrol mekanizması bile sunuyor. Sadece istediğiniz firmalar sizin başvurunuzu görebiliyor. Böylece patronunuzun sizin iş aramakta olduğunuzu öğrenme riski ortadan kalkıyor! ■

www.christmas.com

Milenyumü karşılamaya hazırlandığımız şu günlerde yeni yıla ilgili siteler de yoğun ilgi görmeye başladı. Bunların en ilgi çeken olan bu site de, sade bir tasarıma sahip olmasına rağmen içerik olarak oldukça zengin. Bu site sayesinde evinizde oturarak alışveriş yapabilir, yılbaşı tatilinizi planlayabilir ve sevdiğinizinize elektronik kart gönderebilirsiniz. Bunların yanı sıra yeni yıl dekorasyonu ve dünyadaki yılbaşı menüleri hakkında bilgi edinilebilir, ofiste düzenlemeyi düşündüğünüz bir yılbaşı partisi için bile öneriler alabilirsiniz. ■

Selin İŞEVCAN
&
Elif YONCA

Ofis Stone

AK'S DANIŞMANLIK / Maslak - İstanbul

Çimstone % 95 oranında, doğadaki en sert taşlardan kuvars içerir. Darbelere, basınca, yüksek ısıya, asit ve alkalinlerin yıpratıcı etkilerine karşı dayanıklıdır. Sıvı ve kir soğurmadığı için hijyeniktir. Sunduğu doku, boyut ve sınırsız renk çeşitliliği ile zeminlerde, cephelerde, bankalarda kullanılan estetik ve modern bir malzemedir.

breton®

ÇİMSTONE DOĞAL KOMPOZE TAŞ İŞLETMELERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Fabrika: Kemalpaşa Cad. No:23 Işıkkent 35070 İZMİR Tel: 0232 472 02 72 Faks: 0232 472 12 72
Bölge Satış Temsilcilikleri: Ege Tel: 0232 472 02 72 • Marmara Tel: 0212 227 88 29 • İç Anadolu Tel: 0312 441 72 92
Antalya Büro Tel: 0242 322 64 84 • Bursa Büro Tel: 0224 234 53 31

İnce Yapı Ürünleri ve Bitirme Malzemeleri
dalında
ÇİMSTONE DOĞAL KOMPOZE TAŞ İŞLETMELERİ
1998 Yapı Ürünü Büyük Ödülü

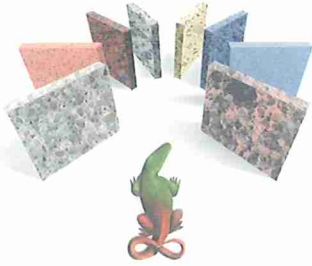
TSEK

e-mail: info@cimstone.com.tr

Bank Stone

BAYINDIRBANK / Genel Müdürlük - İstanbul

Çimstone % 95 oranında, doğadaki en sert taşlardan kuvars içerir. Darbelere, basınca, yüksek ısıya, asit ve alkalilerin yıpratıcı etkilerine karşı dayanıklıdır. Sıvı ve kir soğurmadığı için hijyeniktir. Sunduğu doku, boyut ve sınırsız renk çeşitliliği ile zeminlerde, cephelerde, bankalarda kullanılan estetik ve modern bir malzemedir.

breton®

İnce Yapı Ürünleri ve Bitirme Malzemeleri
dalında
ÇİMSTONE DOĞAL KOMPOZE TAŞ İŞLETMELERİ
1998 Yapı Ürünü Büyük Ödülü

TSEK

ÇİMSTONE DOĞAL KOMPOZE TAŞ İŞLETMELERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Fabrika: Kemalpaşa Cad. No:23 Işıkkent 35070 İZMİR Tel: 0232 472 02 72 Faks: 0232 472 12 72
Bölge Satış Temsilcilikleri: Ege Tel: 0232 472 02 72 • Marmara Tel: 0212 227 88 29 • İç Anadolu Tel: 0312 441 72 92
Antalya Büro Tel: 0242 322 64 84 • Bursa Büro Tel: 0224 234 53 31

e-mail: info@cimstone.com.tr

